

Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXV. SERIA II NR. 6361

6 PAGINI - 30 BANI

MĂRTI 28 OCTOMBRIE 1969

ÎN PAG. A 2-A:

- ACTUALITATEA PENTRU TINERET
- CRONICA CINEMATOGRAFICĂ
- CRONICA PLASTICĂ
- CRONICA MUZICALĂ

ÎN PAG. A 4-A:

- Partea a II-a a anchetei „Elevul și cartea”

ÎN PAG. A 5-A:

- SPORT: — Juventuții — Nevoia de spațiu

DE CE PROBLEMELE ÎNTREPRINDERII SÎNT DOAR PARȚIAL ȘI PROBLEMELE ORGANIZAȚIEI U. T. C. ?

Întrebarea din titlu poate surprinde. Cum adică? Se știe doar foarte bine, principală atribuție a organelor și organizațiilor U.T.C. este educarea prin muncă și pentru muncă a tinerilor, mobilizarea lor, prin forme și mijloace specifice, la îndeplinirea sarcinilor economice ale întreprinderii în care lucrează. Folosirea integrală a celor 480 de minute, utilizarea judicioasă a mașinilor și instalațiilor, reducerea rebuturilor, mărirea productivității muncii, atragerea întregii mase de tineri la acțiuni menite să contribuie la sporirea calității, la obținerea unei eficiențe economice maxime, sînt obiective care nu pot lipsi din programul de activitate a unei organizații U.T.C. dintr-o întreprindere. Și atunci cum ar fi posibil ca problemele majore ale întreprinderii să nu-și pună puternic amprenta și pe în cupările colectivului de tineri, să reprezinte pentru organizația U.T.C. tot atîtea necunoscuturi? Paradoxal, am întîlnit și astfel de situații. N-am fi întîlnit-o poate dacă investigînd activitatea organizației U.T.C. de la Fabrica „Sibestul” din orașul cu același nume nu ne-am fi pus întrebarea de ce paleta de preocupări a acestui numeros colectiv de tineri — sînt aproape 1.200 — este mai mult decît săracă și mai ales de ce și acele puține acțiuni pe care le inițiază trezesc puțin interes, au o slabă eficiență... Și iată ce-am constatat.

SECRETARUL COMITETULUI U.T.C. COORDONĂTOR SE GINDEȘTE LA... O ARIPI SUPRAETAJĂTĂ

Mai întîi o precizare. În ultimii cinci ani, 60 milioane lei au fost investite în dotări tehnice, în înzestrarea cu utilaje perfecționate de mare randament, în extinderea secțiilor. Dacă la capătul celor 9 luni de activitate pe anul acesta, cînd planul de producție a fost cu 25 la sută mai mare decît al anului precedent, angajamentul fabricii a fost realizat și depășit atît la producția marfă vîndută și încasată cît și la indicatorul „productivitatea muncii”, dacă livrările pentru export au fost de aproape 6 ori mai mari decît cele stabilite inițial, asta nu înseamnă că colectivul poate fi din toate punctele de vedere satisfăcut. Mai sînt încă capitele la care realizările nu se ridică la nivelul angajamentelor, în care eforturile colectivului se cer concentrate într-o și mai mare măsură. Astfel de capite sînt cel al economiilor la fire de hîmbac, unde se înregistrează o neutilizare de 67 la sută, al cheltuielilor la mia de lei producție marfă, care se mențin încă ridicate. Iată, așadar, alături de realizări, deficiențele asupra cărora conducerea întreprinderii își îndreaptă în prezent toată atenția. N-ar fi firesc ca asupra acestor probleme să-și concentreze preocupările organizația U.T.C., comitetul său coordonator?

VASILE RĂVESCU

(Continuare în pag. a V-a)

„Sînteți invitat a participa la desfășurarea concursului „Arta deservirii” ce are loc în zilele de 24-25 octombrie 1969 orele 17-01 la restaurantele Moldova, Iașul, Cotnari și Bolta Rece din Iași cu participarea celor mai buni dintre tinerii ospătari ai județului Bacău, Botoșani, Suceava, Iași, Neamț, Vaslui și Galați”.

„ARTA DESERVIRII”

gețe al deservirii consumatorilor. „Restaurantele amintite în zilele de concurs. Cîte șase tineri, reprezentînd fiecare județ al Moldovei (o singură absență, regretabilă și nejustificată — Botoșani), s-au prezentat în postura de... gazde față de consumatori ocazionali în localul respectiv. La „Cotnari”, restaurant modern a servit chiar „echipa de concurs” a Iașului. La restaurantul „Iașul”, organizații în două ture, tinerii din Galați și Bacău, cei din Neamț și Vaslui și „Moldova” în timp ce, cîntecul de la lucru pe durata concursului în localul cu specific „Bolta Rece”, a revenit, prin tragere la sorți, succesorilor (veniți din proprie inițiativă, în costume naționale). Se pot spune sumedenie de lucruri despre felul cum

N. U.

(Continuare în pag. a III-a)

VIZITA ÎN ȚARA NOASTRĂ A PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE MINIȘTRI ȘI A MINISTRULUI AFACERILOR EXTERNE AL OLANDEI

La invitația guvernului Republicii Socialiste România, luni după-amiază au sosit în Capitală președintele Consiliului de Miniștri al Olandei, Piet J. S. de Jong și Joseph M. A. H. Luns, ministrul afacerilor externe. În vizita lor oficială în România, oaspeții sînt însoțiți de Dirk van Eysinga, ambasadorul Olandei la București, J. A. de Ranitz, director general al afacerilor politice din M.A.E., D. M. Ringnald, consilier la cabinetul primului ministru, K. W. Reinink, șeful

direcției Europa din M.A.E., și de alte persoane oficiale. Pe aeroportul Băneasa, în întâmpinarea oaspeților se aflau președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, Alexandru Roabă, Nicolae Giosan, Pompiliu Macovei, Cornel Burtică, Gheor-

(Continuare în pag. a V-a)

MOMENTE DECISIVE ÎN BĂTĂLIA RECOLTEI RESTANȚELE NU SE RECUPEREAZĂ MUNCIND ÎN... RATE

Vilcea se numără printre cele cîteva județe care încă nu au reușit să termine însumîntarea grîului în perioada optimă. Deși condițiile în care s-au desfășurat lucrările campaniei au fost în general asemănătoare, se constată în cadrul județului mari contraste în îndeplinirea acestui obiectiv. Ca cele din Drăgășani, Drăgoiești, Băbeni, Dălești, Tina, Ușurel au încheiat la timp lu-

crările de însumîntare a grîului, altele nu au realizat nici jumătate din suprafață (Scundu, Fumureni), iar un număr încă destul de mare abia au depășit această limită (Irimiești, Mădulari, Gluiești, Văleni). Majoritatea restanțelor se datoresc de-

ficiențelor de organizare și mai puțin unor factori obiectivi. Un raid întreprins în cîteva C.A.P.-uri din județ ne-a condus la această concluzie. La

VASILE RĂVESCU

(Continuare în pag. a V-a)

Există explicație pentru faptul că acest lucru nu se întîmplă.

(Continuare în pag. a III-a)

CENTRUL DE GREUTATE AL ACTIVITĂȚII U. T. C. (I)

LA JUDEȚ SAU LA COMUNĂ ?

S-a instaurat de o bună bucată de vreme, în activitatea comitetelor județene U.T.C., obișnuința de a aborda acțiunile ample, cu o mai largă deschidere spre antrenarea și participarea unui mare număr de tineri, ceea ce are frîlurii firești nu numai asupra ariei de cuprindere, ci în același timp și asupra nivelului calitativ pe care îl presupun prin definiție intențiile generoase urmărite prin aceste desfășurări de forțe. Fenomenul este cu atît mai evident, cu cît, îndeosebi de la Constătuirea pe-

tară a U.T.C. încoace, el a căpătat frecvență și ritmicitate. Simpla enumerare a formelor și modalităților nou apărute în ultima perioadă poate fi, ea singură, îndesăzită de convingătoare pentru a susține saltul calitativ înregistrat în activitatea comitetelor județene U.T.C., deși n-ar face decît să le treacă, succint, în revistă. Dar același fenomen are, din păcate, și consecințe de loo plăcute, neintenționate, bineînțeles, de nimeni, însă care însoțesc cu umbrele lor unele din cele mai frumoase realizări. Exemplele culese, în acest sens, într-o deplasare prin județele Bistrița-Năsăud și Sălaj se adaugă unui înzăg și de exemple, întîlnite mai înainte.

Mă aflu, de pildă, în comuna Rebrisoara, undeva pe lângă Năsăud. Întreb pe secretarul comitetului comunal U.T.C., Ion Frîșan, ce e nou în activitatea organizației sale. Îmi vorbește imediat despre o olimpiadă a șoferilor, care s-a desfășurat și în comuna lor, la I.M.T.F. „Ba chier unul dintre concurenții a luat parcă un premiu la faza județeană” — dar secretarul nu-și mai amintește exact ce și cum. Nu a fost acțiunea dv. ? Cum de nu vă mai amintiți ? A, nu, bineînțeles, nu era acțiunea lor, ci a comitetului județean al U.T.C. Altfel ce filme care au rulat în câteva comune, deci nu numai aici, sau poate „Cupa tineretului de la sate”, aici a fost un centru al etapelor județene. Am continuat să insist, incomod îmi voiam să aflu ceva „al lor”, nerepetat în alte comune sîdima, ne-transmis din etapă în etapă pînă la județ, și am aflat, în cele din urmă, dar totuși era de dimensiuni mult mai modeste: o duminică culturală-sportivă sau donă („directorul căminului știe mai bine...”), cîteva re-

D. MAVABA

(Continuare în pag. a III-a)

TINERETUL ȘI CULTURA

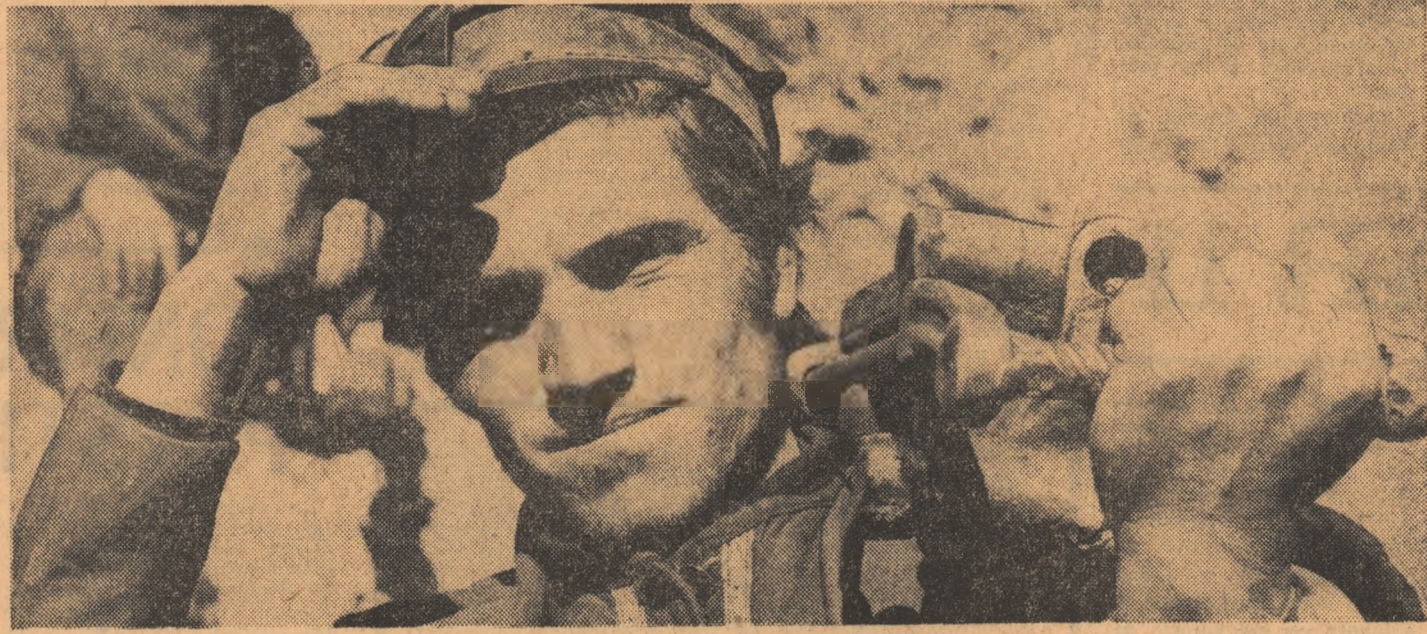
Lunar 11 conține în structura sa o metaforă. Destinată a purta numele unui grup poetic ieșean ce și-a propus apariția în public la fiecare 11 ale lunii, el reflectă la ora actuală mai puțin un plan calendaristic și mai mult un conținut. Lansat în lume la 11 aprilie 1968, grupul s-a impus încă de la primele două apariții prin seriozitate și talent. Eleganță sală a „Clubului Artelor” de la Casa de Cultură a tineretului și studenților din Iași

LUNAR 11

a devenit loc de afirmare și de dispută. Tin să subliniez că asupra componenței grupului nu a acționat vreun alt imperativ decît acela al întîlnii și al bunului gust, al unității de vederi între temperamente atît de diferite; într-un cuvînt, a acționat imperativul (și nu dezideratul) calității și respectului reciproc. Am simțit că avem nevoie unul de altul și că este nevoie de noi. Fac parte din Lunar 11 cinci poeți și un muzician: Paul Drumaru, autor al volumului de versuri Ochii necesari; Ion Chiriac, mare iubitor de pămînt și de strămoși, autorul volumului „Ce se numește toamnă”; Emil Brumaru („medicul echipei”) autor al volumului în curs de apariție „Fluturii din pandispan”; Iată traversînd anofimpurile meditative poet Mihai Ursache, autor

de ADI CUSIN

(Continuare în pag. a II-a)

Ce faci DACĂ N-AI ÎNTRAT ÎN FACULTATE ?

• LICEUL NU-ȘI TRANSFORMĂ AUTOMAT TOȚI ABSOLVENȚII ÎN STUDENȚI • „ORI CE...” NUMAI SĂ FIU FUNCȚIONAR • TIMPUL CIND FIECARE MUNCITOR VA AVEA STUDIUL LICEAL NU MAI TINE DE PERSPECTIVĂ, ÎNDEPARTATĂ • TINĂRUL SĂ FIE PREGĂTIT PSIHOLOGIC ÎNCIT SĂ CONSIDERE O VARIANTĂ POSIBILĂ ȘI FIRĂSCĂ CALIFICAREA ÎNTR-O MESERIE • DE CE SE AJUNGE LA REORIENTAREA PROFESIONALĂ ? • ZIARUL CONSACRĂ TINERILOR ÎNTERESĂȚI O NOUĂ RUBRICĂ „PROFESIA TA”.

implică mai multe răspunsuri, necesitînd, înainte de toate, un scurt istoric al problemei. În ultimii ani, promoțiile li-

rămîn în afara formelor de școlarizare de după liceu este și ea statornică. După cum se vede, între ci-

perspectivă. S-ar putea ivi întrebarea: este firesc ca un număr atît de mare de absolvenți ai liceelor să rămînă în

Meseria — o „brățară de aur” și pentru absolventul de liceu!

ceelor însumează, destul de statornic, în medie 60.000 absolvenți. Destul de statornică este și cifra de școlarizare în învățămîntul superior și cel postliceal. Cel mai simplu calcul arată că și cifra tinerilor care

fre există un anumit raport și el este dictat de nevoia societății noastre de a dirija tînăra generație, aflată la momentul opțiunii profesionale, să se formeze în concordanță cu cerințele de cadre prezente și de

afara învățămîntului postliceal? Problema fiind acută pentru tinerii în această situație, nu pos-

LUCRETIA LUSTIG MARIETA VIDRAȘCU

(Continuare în pag. a V-a)

VITOAREA NOASTRĂ RUBRICĂ VA CUPRINDE:

- Ce știți despre tine? Psihologi, medici și specialiști din producție în dialog cu tinerii despre modalitatea de depistare a aptitudinilor.
- Teste-concurs privind verificarea însușirilor pentru anumite domenii de activitate.
- Ași ai profesiorilor în dialog cu elevii. Tema: „Tineri, îndrăznești să înfrunți dificultățile acestei profesii?”
- MUNCA — cu majuscule (profesioniștii din cele mai diverse domenii explică ce înseamnă a conferi prin muncă, tu însuși, demnitatea profesiei.
- Verificăți-vă cunoștințele pentru concursul de admitere! (probleme de concurs, teme de sinteză, bibliografii).
- Cabinetul absolventului de liceu — rubrică în cadrul căreia vor da consultații cadre didactice universitare, studenți, profesori din școli postliceale, directori de întreprinderi și instituții.
- „Rubrica fetelor” își propune să discute despre profesiile care le sînt specifice.
- Ghid de profesii, școli postliceale, monografii, adrese utile.
- Ora de consultație pentru părinți.
- Ora de consultație pentru diriginți.

Rubrica rămîne deschisă și așteptă sugestia. Le așteptăm.

FESTIVALUL NAȚIONAL AL TEATRELOR DRAMATICE
ATMOSFERA DE VERITABILĂ SĂRBĂTOARE CULTURALĂ

Maî întâi, câteva detalii organizatorice. Gazdele — forurile culturale și teatrul din Brașov — au făcut evidente eforturile nu numai în direcția ospitalității, dar mai cu seamă în aceea a statornicirii unei atmosfere de veritabilă sărbătoare culturală.

O sală arhitecturală și aplaudată duminică seara, cele câteva momente izbitoare ale spectacolului cu piesa GABOR ARON DE Sombori Sandor în interpretarea Teatrului maghiar de stat din Sf. Gheorghe-Readucina în față contemporanilor figura revoluționarii ardeleni maghiari de la 1848, dramaturgul a încercat să scoată în relief trăsăturile care îl conferă peninente istorică: dragostea înfățișată pentru popor, nobetea sacrificiului pentru cauza patriei, consecvența în lupta pentru înfrățirea dintre români, maghiari și sași în numele intereselor comune ale revoluției, luciditatea răspunsului față de istorie, insuficiența unității dramatice a textului, consecvența făcută discursivității și ilustrativismului a ridicat însăși în fața regizorului Tompa Miklos dificultăți insurmontabile, care în ciuda efort-

tului vizibil al câtorva actori foarte înzestrați, exponenți ai unei școli de serioasă tradiție realistă au oprit în fașa toate bunele intenții. Pînă la urmă, spectacolul are aerul de istorie romântizată pe care teatrul istoric mai nou l-a abandonat de destulă vreme.

Lași seara, după o caldă primire oferită de primăria municipiului membrilor juriului și cronica-riilor teatrului prezentați la Brașov, aceștia au existat altundeva de public local, la spectacolele teatrului din Sibiu cu CROITORII CEI MARI DIN VALAHIA, de Al. Popescu. Pusă în scenă de Dan Nasta, reprezentația sibliană se desfășoară într-un tempo grătos de menut ritmizat; implicatitate satirică ale textului se transmit cu o eleganță la care contribuie și decorul de mare rafinament al lui Helmuth Stürmer, și interpretarea omogenă și nuanțată în care câțiva actori tineri — Adina Raftu, Sebastian Papădian, Valeriu Paraschiv — se impun cu autoritate.

Stăcheta valorică a etapei brașovene se menține în continuare, așadar, la un nivel relativ ridicat. Festivalul își regăsește, prin această, menirea.

SEBASTIAN COSTIN

AVANGRONICA

T. V.

Teletext: CAPITANII CURAJOSI

Realizat în 1937 după romanul lui Rudyard Kipling și în regia lui Victor Fleming, filmul ne oferă reînvierea lui Spencer Tracy, dar la ani mai tineri. Când a terminat acest film era în vîrstă de 37 ani și a avut ca parteneri pe Lionel Barrymore și copilul Freddie Bartholmeu. Pentru rolul din acest film, ca și cel din Boys Town (1938) a obținut în anul 1937—1938 două premii Oscar pentru interpretare (29. X. 20.00. pr. I)

Seară de teatru TV. AGENȚII DIN CAHORS

Este cea mai recentă piesă scrisă de Marguerite Duras și jucată anul trecut la Paris pe scena Teatrului National Popula... Este cea mai recentă piesă scrisă de Marguerite Duras și jucată anul trecut la Paris pe scena Teatrului National Popula...

MARGUERITE DURAS (n. 1914 la Saigon) în „AGENȚII DIN CAHORS” pomid de la un fapt real, istoriceste anchetarea unei crime comise într-un orășel din Franța. Claire Lannes, Pierre Lannes și anchetatorul, ce reprezintă de fapt spectatorul, opinia publică sint cele trei personaje principale ale piesei.

„Actrița Ileana Predescu în rolul lui Claire Lannes are o creație remarcabilă. Este posibil ca această piesă, cu aceeași echipă de actori și realizatori, să fie jucată pe scena „Municipalului” — ne spune Petre Sava Băleanu, regizorul spectacolului (29. X. 20.00. pr. I)
• BUNA SEARA FETE, BUNA SEARA BĂIEȚI!
Realizatorii emisiunii, Elisabeta Mandanos și Titi Acs. ne-au recomandat câteva rubrici: Iubita mea o muzică — Formația de muzică ușoară „Mondial” va interpreta două melodii pe versuri de Eminescu și Goga: „Ait de fragedă” și „De te-a venit la fine vîntul”. Clisee nedezvoltate — schiță teatrală „Fetia mamei” scrisă de Vasile Băran. Unora le place jazzul — Stefan Berindei cu formația sa continuă ciclul de inițiere în tainele jazzului: insula dialog cu tinerii, susținut de scriitorul Octav Păncu-lăși pe tema „Ce ai lua cu voi dacă ai fi singuri pe o insulă” (L. XI. 18.30. pr. I).

CRONICI • CRONICI

„TEMĂ PENTRU ACASĂ” *)

Un film cu și despre adolescenți este unul dintre cele mai autentice riscuri. Foarte ușor, filmele cu adolescenți se pot transforma în șlagăre, iar cele despre (bina interesele despre adolescenți) în poezie... Ce pot fi — totuși — aceste filme o demonestră o înșirare de titluri care pot alcătui unul dintre cele mai senzaționale programe de cinematocă: „Drumul vieții”, după „Poemul pedagogic” de Macarenko — copilăria care-și „cucereste” adolescența; „Secerîșul verde”, „Podul”, „Unde în Europa”, „Micii luptători”, „Copilăria și războiul”, „Cei cinci din strada Barska”, „100 de locuitori”, „Dragostea lui Aloșă” — „sau cum se descoperă lumea”.

drag autor — de conașe, dar însumată celei mai omenești dorințe, singura care ne justifică — de a ne depăși, de a fi ceea ce dorim și trebuie să fim: curățî pînă la sunet.

Pentru un film în care se rostesc și devin adevărate cinematografice cadentele multor versuri, nu e deloc gratuită alăturarea suflătoare a personajelor de supra-dăruire a aceluia „Eu nu mai sint I. Eu sint un cîntec tot ce sint...”

Temă generoasă dar cu rigori care se refuză oricărui falsuri, chiar din cele mai bune și foarte artistic minate, adolescența în cinematograful fine de mit. Filmul „Să trăim pînă luni” e o pledoarie în acest sens. Nu exactă, ci probabilă. Regizorul Stanislav Rostotki, autorul noului film „Casa de la răscruce” (fără egal într-o filmografie ce cuprinde „Stele de mar”, „Bela”, „S-a înfrîntat la Penkov”, „S-a înfrîntat intimă — în cadrul temei: „Adolescența — anotimp ireversibil” — și o idee: pedagogică inclusă în umanism. „Decorative” — după un termen poetic dintr-un

dică pentru că rămînem sau nu curățî, filmul „Să trăim pînă luni” oferă câteva exemple. Citite posibile și, real, existente.

Cuvinte care s-au mai spus, nici un film nu se poate povesti. Mai ales în cazul de față unde se pot simplifica niște destine. De elecți ori de profesori. De la dragostea înfățișată de dirigintele Iliia Melnikov, pînă la irascibilitatea elevului Ghenea care — amendabilă faptă — dă focului caietele de teză în care colegii lui au scris despre fericire, totul devine gravă discuție despre responsabilitatea întrebării: „Oameni eu vă iubesc, iubii-mă”.

Nu poți să nu treci cu vederea acestui film sentimentalismul, puțin și ostentativ cît există. Temele pentru acasă sint temele pentru totdeauna. Ale imperioase cerințe de perfecțiune... E tot ce strigă privirea personajului în cadrul filmului. Tihomov și ce se traduce din gura tinerilor profesore de engleză Natalia Corelona (interpretată de o mare actriță în devenire, Irina Peticnikova).

O școală e o uzină de oameni în care reburtile nu pot fi plătite. Un film despre o școală e cel mai autentic a fi ori a nu fi... TUDOR STĂNESCU

*) Să trăim pînă luni — un film sovietic în regia lui S. Rostotki.

VIITOARE PREMIERE LA „CASANDRA”

In preajma deschiderii stagionului la Studioul Institutului de artă teatrală și cinematografică se repetă de zor.

Primele premiere sint „Astă seară se improvizează” de Luigi Pirandello (clasa conf. George Carabin), „Jedermann” de Hugo von Hofmannstahl (clasa de limbă germană, lector Petrică Vasilescu), iar din reperoriul românesc „O scrisoare pierdută” (clasa prof. Eugenia Popovici).

In continuare, cei mai tineri regizori — conduși de Radu Penulescu — vor începe repetițiile cu piesele „Hamlet de Shakespeare (Petre Ionescu, an IV regie), Tragică poveste a dr. Faustus de Marlow (Constantin Marinescu, an IV regie), Cartofoi prăjiți cu orice (Alexa Visarion an IV regie) și Sinziana și Pelepa (Emandi Marina, an IV regie).

VIITOARE PREMIERE LA „CASANDRA”

Se simplex 100 de ani de cînd pe linia ferată București — Filareta — Giurgiu, prima cale feroviară din România, a pornit la drum prima locomotivă.

Pentru a marca această aniversare care coincide și cu centenarul Căilor Ferate Române, Direcția Generală a Postelor pregătește o emisiune jubiliară formată dintr-o marcă poștală și un nominal de 55 bani. Marca va fi tipărită în sistem tieffdruck, pe hirtie cromo. Emisiunea este completată și de apariția a unui plic „prima zi a emisiunii” cu 3 obiecterți speciale.

Sprîlinții de Comitetul Județean și Comitetul municipal U.T.C. de Casa de cultură a tineretului și studenților, grupul nostru își poate permite înfrățirea la ocaziile sale a celor mai proeminente figuri ale vieții artistice și culturale din țară.

LUNAR 11

lumină mică cineva îi deschide pe Kant, altul motive într-un tron spre București sau trăiește momentul unei renunțări definitive. Băieții acestia, cu două săptămîni înainte de recital, trăiesc emoțiile unui debut, au bății de cap cu afixe, cu fel de fel de cabluri electrice, cu „mufe” (!), cu reflectoare și cu ei înșiși.

conștiința unui public exigent pe Kant, altul motive într-un tron spre București sau trăiește momentul unei renunțări definitive. Băieții acestia, cu două săptămîni înainte de recital, trăiesc emoțiile unui debut, au bății de cap cu afixe, cu fel de fel de cabluri electrice, cu „mufe” (!), cu reflectoare și cu ei înșiși.

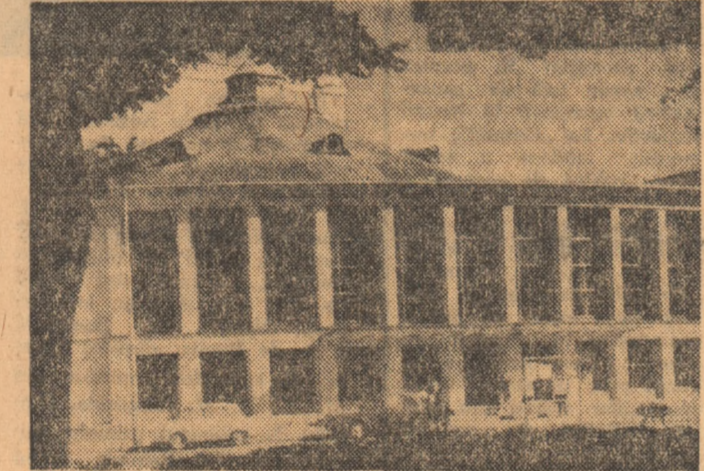
Vitrina B.T.T.

TRADITIONALE Excurzii de sfîrșit de săptămîna au adus la startul zilei de sîmbătă, 25 octombrie a.e., aproape o mie de tineri buceurești — elevi, studenți și salariați. Principalele magistraturale turistice solicitate — Valea Oltului, Valea Prahovei, Munții Bucegi.

TOT LA SPIRITUL acestei săptămîni, Biroul de Turism pentru Tineret s-a dovedit a fi gazdă bună (aviz doritorilor!) pentru 350 de tineri din județele Hunedoara, Bihor, Suceava, Caraș-Severin, Iași și Cluj, veniți prin comisiile județene de turism ale U.T.C. să viziteze Capitala.

PENTRU FINALUL săptămîinii acesteia (1—2 noiembrie) B.T.T. pune la dispoziția tinerilor programe interesante (pot fi întocmite programe, ca și trasee, la cerere) pentru cabanele din Bucegi, Ciucas, Valea Oltului. Pînă la data apariției acestor rînduri s-au înscris peste 650 tineri. Lista rămîne încă deschisă.

I. ANDREIȚA

Una dintre modernele clădiri ale Clujului: Teatrul și Opera maghiară

regizoarea Anca Ovanes se și gîndește la un gen de spectacole în care poezia propriu-zisă se va îmbina omului ce se încrede în om. Nu avem voie să înșelăm, nu avem voie să fim mediocri.

Ne bucurăm nespuse aflînd cum treptat intrăm în

regizoarea Anca Ovanes se și gîndește la un gen de spectacole în care poezia propriu-zisă se va îmbina omului ce se încrede în om. Nu avem voie să înșelăm, nu avem voie să fim mediocri.

Ne bucurăm nespuse aflînd cum treptat intrăm în

ACCIDENTE

A INTRAT LA... GHIATĂ. Radu Nicolae din Ploiești, Bd. Republicii nr. 130, avea acasă tot ceea ce își dorea. La vîrsta de 18 ani a considerat însă că trebuie să-și îmbogățească viața cu niște aventuri. Astfel, a fugit în repetate rînduri de acasă, vagabondînd prin București, Ploiești, Brașov. Cum însă banii nu-i picau din cer, la Ploiești s-a apucat de spargerii. Mai întâi un centru de sticle și borcane de unde ia 20 de lei! În aceeași noapte sparge și cofetăria „Mugurii”, apoi Conșignația de pe str. Văleni de unde ia un ceas de mîină și un tranzistor. Și-a achitat apoi la gara Ploiești-sud amenzile pentru repetate călătorii fără bilet și a descins la București, la magazinul „Victoria” unde și-a cumpărat haine noi. În această țîmărlă prînzeste la restaurantul Ambassador unde lasă suma de 400 de lei și se întoarce din nou la Ploiești unde sparge chioscul de dulciuri din piața „Al. I. Cuza”. Surprins de vinzătorii, s-a ascuns în lada cu ghiată, unde a și fost descoperit. I. T.

3 PENTRU TIMPUL DV. LIBER 3

STELELE DIN EGER: rulează la Arta (orele 9.30—16 în continuare; 19.30).
OMUL CARE VALORA MILIARDE: rulează la Lira (orele 15.30; 18; 20.30).
PARISUL VESEL: rulează la Timpuri Noi (orele 9—16.15 în continuare).
TIGRUL: rulează la Pacea (orele 15.45; 18; 20.15).
INFĂȚIȘAREA între popoare (orele 15; 17.45; 20).
OMUL CU ORDIN DE REPARTIȚIE rulează la Unirea (orele 20.15).
FAMILIA NOASTRĂ TRĂZ-NITĂ: rulează la Viitorul (orele 15.30; 18; 20.30).
ALEXANDRU CEL FERICIT: rulează la Flacăra (orele 15.30; 18).
VIRȘTA INGRĂȚĂ: rulează la Rahova (orele 15.30; 18).
OMUL ÎN MONTENEGRU: rulează la Crîngăsi (orele 15.30; 18; 20.15).
PROGRESUL (orele 15.30; 18).
CĂSĂTORIE DIN INTERES: rulează la Cosmos (orele 15.30; 18; 20.15).
MY FAIR LADY: rulează la Central (orele 9.30; 13; 15.30; 20).
OMUL ÎN MONTENEGRU: rulează la Crîngăsi (orele 15.30; 18; 20.15).
PROGRESUL (orele 15.30; 18).
CĂSĂTORIE DIN INTERES: rulează la Cosmos (orele 15.30; 18; 20.15).
MY FAIR LADY: rulează la Central (orele 9.30; 13; 15.30; 20).
OMUL ÎN MONTENEGRU: rulează la Crîngăsi (orele 15.30; 18; 20.15).
PROGRESUL (orele 15.30; 18).
CĂSĂTORIE DIN INTERES: rulează la Cosmos (orele 15.30; 18; 20.15).

OMUL CARE VALORA MILIARDE: rulează la Lira (orele 15.30; 18; 20.30).
LUPUL ALBI: rulează la Feroviar (orele 9; 11; 13.30; 16; 18.30; 21).
Excelsior (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).
Melodia (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).
PARIA: rulează la Grivițe (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).
Gloria (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).
Aurora (orele 9; 11.15; 13.30; 16; 18.15; 20.30).
Tomis (orele 9; 11.15; 13.30; 15.45; 18; 20.15).
UN GLONTE PENTRU GENERAL: rulează la Buzesti (orele 15.30; 18; 20.15).
Ferențari (orele 15.30; 18; 20.15).
ANGELICA ȘI SULTANUL: rulează la Giulești (orele 15.30; 18; 20.30).
COMISARUL „X” ȘI BANDA „REZI CINI VEZI”: rulează la Cotroceni (orele 15.30; 18).
SHERLOCK HOLMES: rulează la Mostor (orele 15.30; 18).
PROGRAM DE FILME DOCUMENTARE: rulează la Timpuri Noi (orele 17—21 în continuare).

Teletext: CAPITANII CURAJOSI
Realizat în 1937 după romanul lui Rudyard Kipling și în regia lui Victor Fleming, filmul ne oferă reînvierea lui Spencer Tracy, dar la ani mai tineri. Când a terminat acest film era în vîrstă de 37 ani și a avut ca parteneri pe Lionel Barrymore și copilul Freddie Bartholmeu. Pentru rolul din acest film, ca și cel din Boys Town (1938) a obținut în anul 1937—1938 două premii Oscar pentru interpretare (29. X. 20.00. pr. I)

Teletext: CAPITANII CURAJOSI
Realizat în 1937 după romanul lui Rudyard Kipling și în regia lui Victor Fleming, filmul ne oferă reînvierea lui Spencer Tracy, dar la ani mai tineri. Când a terminat acest film era în vîrstă de 37 ani și a avut ca parteneri pe Lionel Barrymore și copilul Freddie Bartholmeu. Pentru rolul din acest film, ca și cel din Boys Town (1938) a obținut în anul 1937—1938 două premii Oscar pentru interpretare (29. X. 20.00. pr. I)

FESTIVALUL FILMULUI SOVIETIC

ORASUL VISURILOR!

CONFIRMAREA PRESTIGIULUI

Un eveniment muzical cu multiple semnificații a avut loc în sîrșitul săptămîinii trecute în viața noastră muzicală: Orchestra Simfonică a Radioteleviziunii, (dirijată de Iosif Conta) a fost invitată, alături de două din cele mai prestigioase formații ale lumii — Royal Philharmonic Orchestra (în Londra dirijată de Rudolf Kempe) și orchestra „Suisse Romande” (dirijată de Paul Kletzki) — să susțină, cu prilejul Zilei Naționalei Unite, un concert sim-

MUZICĂ

Prin suita orchestrală din baletul academiceianului M. Jorja, iubitorii de artă de pretutîndeni au putut asculta una dintre cele mai semnificative lucrări ale noului muzic românesc într-o versiune în care fluxul sonor, fascinantul colorit orchestral au fost perfect lămurite. În restul programului care a completat săptămînalul simfonio din Studioul de concerte al Radioteleviziunii am mai putut recita unele dintre cuceririle definitive ale muzicii lui Stravinski — „Petrușca” — într-o imprimare care a subliniat într-un potențial expresiv al lucrării și două arli din opere interpretate de Nicolae Herlea. Indubitabil participarea noastră la un asemenea concert internațional obligă la continua menținere a „stăchetei” interpretative, la continua împănare a vieții de concert.

IOSIF SAVA

TE: rulează la Munca (orele 16; 18; 20).

DE CE? — din punct de vedere al școlii

Subscriem, în finalul acestui aspect al problemei (N. A. Capitoliu începe cu prima pagină — „Elevul și cartea” — aparută în numărul 6350 al ziarului nostru), la opinia unor universitari, oameni de știință, care — solicitați să-și exprime opinia „de ce sint rămiri în urmă la disciplina literatură” — ne-au răspuns: Pentru că astăzi, în epoca atracției irezistibile pentru știință și tehnică, care magnetizează mai cu seamă tineretul, o disciplină umanistă cum este literatura va fi studiată și îndrăgită în continuare și va trebui să fie numai dacă va fi oferită elevilor de dascăli eminenți, de un corp didactic de elită. Liceul trebuie să trădeze ambiții de asemenea factură.

Lucrurile au fost împinse până acolo — nu cu intenție, evident, ci lăsate să ajungă — încit clasele umane s-au transformat în censezele liceelor. În loc să se constituie pe criterii aptitudinilor și al dorinței de a accentua studiul literaturii, căci pe studiul literaturii se pune tineretul în acest tip de clase, clasele umane se formează așezându-se în jurul științei — adică, din rindul elevilor care nu sint buni la real, nu vor să facă matematica, ci pur și simplu să termine liceul; categoria elevilor mediocri și submediocri își găsește refugiu aici, în clasele umane. Uneori compromise, clasele umane nu atrag nici pe elevii care ar dori, din pasiune, să vină aici. Și aceștia preferă realul unde, după afirmația tuturor, „se face carte”, deci și literatură. Situația aceasta nu este numai simptomatică, ci devine tipică. Procentual,

cu o oarecare aproximație, întrucât ne orientăm după răspunsurile primite de noi, numai 20 la sută din numărul elevilor claselor umane optează să le urmeze din dorință expres formulată de a accentua studiul în domeniul umanist. Restul îl formează acei cărora le este perfect egal ce studiază.

Ne întrebăm: din moment ce se experimentează formarea unor clase speciale pentru elevii cei mai dotați la anumite discipline, de ce s-a făcut de început discriminarea și s-au format doar clase cu profil științific? Virtutele școlare, cu dorință și înclinație pentru studiile umaniste, ar fi meritul un tratament similar cu al matematicienilor, bunăoară. Nu cumva conceptual, de la nivelul forurilor de învățământ specializate, se face prea puțin în sensul câștigării din terenul pierdut pentru studiul și formația umanistă a elevilor?

ȘCOALA II ORIENTEAZĂ PE ELEVI MAI MULT SPRE ȘTIINȚĂ

Nu răsturnăm lucrurile așezându-ne de-a curmezișul epocii, retrograd. Ar fi de-a dreptul aberantă în zilele noastre afirmația că școala nu trebuie să cultive, nu trebuie să încurajeze interesul elevilor pentru știință, și chiar în primul rind pentru știință. Sintem de acord, trebuie s-o facă, dar cu multă grijă, să nu cedeze, cind nu trebuie cedat, tendinței de a uniformiza, treptat, pregătirea elevilor.

DE CE? — din punct de vedere al familiei

Elevii, subiecții noștri, nu recunosc nici rolul decisiv al familiei ca factor stimulator în dezvoltarea interesului pentru lectură. Numai un procent de 19,86 la sută din subiecții declara că „după exemplul și din îndemnul familiei citesc mult și continuu”. Realitatea este, într-adevăr, aceasta. Familia nu se dovedește suficient de conștientă în lecturile propriilor copii. Chiar și faptul că numai 104 din cei 448 subiecți declara că și procură cărțile din biblioteca familiei, alimentată de familie — spune foarte mult. Un sondaj „ad-hoc” în rindul unor părinți de școlari cu întrebarea „rezervăți o sumă fixă, lună de lună, ori cit de mică, pentru cumpărarea cărților familiei? Acordați copiilor o anumită sumă de bani destinată procurării unor cărți — în biblioteca lor personală?” ne-a condus la răspunsul — cu foarte mici excepții — „nu, nu procedăm astfel”.

IN GENERAL CARTEA LITERARĂ INTRĂ ÎN TIMPLĂTOR ÎN CASA

Cumpărarea cărții cu regularitate, ca bani rezervați anume din veniturile familiei, intră doar în obișnuința constantă a acelor părinți pentru care cartea literară, lectură aceasta, face parte din obligațiile profesionale. Să luăm ca exemplu acest. Am cerut părinților să precizeze partea lor de contribuție la cultivarea interesului copiilor lor pentru lectură. Partea aceasta de contribuție — am constatat — este extrem de limitată. Părintele, la vârsta cind el este, și trebuie să fie, mentorul spiritual al propriului copil, pasează această funcție televizorului, teatrului de păpuși, cinematografului pentru copii. Copilului îi este, evident, mai lesnicios contactul cu basmele copilăriei, cu cărțile copilăriei „povestite” vizual de către asemenea mijloace moderne, care nu supun la prea mult efort. Grabă, lipsă de timp, lipsă de răbdare, credința că, din moment ce copilul lor s-a născut avind în casă televizor, radio, au ocazia să afle tot ce trebuie aflat, să se înfășoară cu primele elemente ale culturii și fără ajutorul lor direct? Poate o parte din aceste justificări sau toate la un loc, constituie motivul principal care diminuează „amestecul” familiei în dirijarea lecturii copiilor. Evident, toate justificările la un loc trebuie înălțurate, în interesul formațional al copiilor care au nevoie de o înfălișare foarte timpurie cu dificultatea cărții parcurse și înțelese, la început pe calea lecturii făcute de părinți. Părintele trebuie o spun pedagogii, o spune experiența — să trimită copiii la școală nu știind să citească dar familiarizați cu cartea, prieteni cu cartea, chiar dacă lectură lor este fă-

cută prin intermediar, acesta fiind părintele. Am făcut paranteza, abătându-ne de la subiectul ca atare, „Elevul și cartea”, întrucât este foarte important să precizăm de unde începe pasiunea pentru lectură, cind trebuie să intre cartea în circuitul preocupărilor omului, dacă vrem să rămână definitiv și constantă în viața lui, chiar și atunci cind cartea nu mai apare ca obligație de orar școlar. Intenția a impus un sondaj privitor la factorul familie în orientarea lecturilor elevilor.

Pînă la un moment dat, exact pînă la începutul studiilor liceale, familia impune propriilor copii o pregătire școlară integrată. Deducem aceasta măcar din cerința ca elevii să aducă acasă note mari la toate disciplinele de învățământ, considerându-se că lucrul este realmente posibil. Din clasa a IX-a și, mai cu seamă, dintr-a X-a, cind se face prima opțiune de specializare, optica familiei se schimbă. Părintii — și procentul lor este extrem de mare — se delimitează, își restring cimpul de pretenții. Au cerințe maxime de la propriii copii numai în ceea ce privește însușirea unei singure discipline de învățământ ori a unui grup de discipline — evident, cu precădere științifice. A extinde acest maximum de cerințe asupra tuturor disciplinelor școlare, este considerat, din capul locului, de domeniul imposibilului. Argumentul „supraincercare” și „evitarea ei” stă de pavăză pentru pășuirea copiilor de la eforturi echilibrat distribuite pentru tot ceea ce se predă la ore.

EXISTĂ ÎN FAMILII O MODĂ, EXISTĂ DISCIPLINE CARE „SE POARTĂ”. ELEVUL MODEL E CEL CARE ȘTIE MATHEMATICĂ

Familia este gata să creadă că elevul exemplar este acela care de matematică, este pregătit la disciplinele științifice, cu riscul că sint frustrate celelalte discipline școlare. Să acceptăm, deci, prototipul unui asemenea elev — elevul care în anii liceali se limitează și este în general orientat de familie — și, am văzut, uneori, nevoit, chiar și de școală — spre însușirea exemplară a unei singure discipline. Sigur, sintem obligați să admitem — pînă la o anumită limită — că este un punct de vedere în pas cu cerințele epocii. Dar, în pregătirea pentru viață, alături de matematică, se situează cunoașterea și a altor domenii ale gândirii umane, fără de care nu se poate construi viitoarea personalitate. Ignorarea acestui adevăr, îndeobște cunoscut, și recunoscut cel puțin teoretic, creează pericolul sărăcirii spi-

rituale a celor care se formează azi pe băncile școlii. Toate statisticile arată că lectura esențială se face în școală, în anii consacrați studiilor, cind în timpul dobândirii profesiei, în studenție, și spunem, și după dobândirea profesiei, practic, se citește mai puțin, mai puțin constant, mai puțin ordonat. Individul este la dispoziția aparițiilor de carte, lipsit de factorul îndrumător, el se înscrie în circuitul model, al cărților care, dintr-un motiv sau altul, sint în atenția opiniei publice sau a anumitor categorii de cititori la un moment dat. Absorbit de obligații profesio-

nale, sociale și familiale, omul nu mai are răbdarea lecturii dificile, ci înclină spre cartea deconectantă, renunță la lecturile asimilante și frunzărește. Și atunci? Școala are nevoie de părinți în postura de colaboratori. Deocamdată determinându-i să nu diminueze din timpul copiilor pentru lectură. Am spus, deocamdată, întrucît acum familia, aici greșete esențialmente. Cu timpul, putem să ne gândim și la formarea părintelui ca om capabil să completeze influența școlii pe planul îndrumării lecturii.

de opțiuni a fost întrunit de cartea lui Irving Stone — „Agonie și extaz” — 44 de subiecți numind-o cartea preferată. Intruți mi se pare extrem de interesant tabloul preferințelor, așa cum apare după întălbiererea cărților citate de elevi, transcriu titlurile care au intrunit pînă la zece opțiuni. La Medeleni — Ionel Teodoreanu: 36; Jeane Eyre — Ch. Bronte: 23; Toate pinzele sus — R. Tudoran: 22; Contele de Montecristo — Al. Dumas: 20; Winetou — K. May: 22; Baltagul — M. Sadoveanu: 19; Miserabilii — V. Hugo: 18; Cei trei mușchetari — Al. Dumas: 17; Enigma Otiliei — G. Călinescu: 17; Ion — L. Rebreanu: 16; David Cooperfield — C. Dickens: 16; Coliba unchiului Tom — B. Stowe: 15; Pădurea Spinuzăraților — L. Rebreanu: 13; Frații Jderi — M. Sadoveanu: 13; La răscruce de vînturi — E. Bronte: 13; Spartacus — Giovagnoli: 12; Poezii — M. Eminescu: 12; Răscola — L. Rebreanu — 12; Zece negri mîtitei — A. Christie: 11; Roșu și negru — Stendhal: 10; Vînturile de Bragelona — Al. Dumas: 10.

VÎRSTA DE ȘCOALĂ — VÎRSTA LECTURILOR FUNDAMENTALE

Motto: „non multa sed multum”. După ce am căutat să aflăm dacă se citește literatură, eii, cum, pe ce loc stă lectura în

bui să-l utilizeze la maximum. Intii, pentru a așeza lectura pe locul ce i se cuvine, apoi, pentru substanțializarea lecturii, prin aceasta

avind în vedere ce alcătuiește acum, prin deducție din răspunsurile obținute, lectura literară a elevilor din clasele de referință. „A citi pentru completarea cunoștințelor, dintr-o necesitate profundă”, ar trebui să însemne, la elevul nostru, a citi exact ceea ce trebuie, deci a avea lecturi de bază, obligate, nu numai în sens didactic, ci în sensul îndreptării spre esențe. Dacă lucrurile ar sta astfel, am fi înțeles-o din indicațiile de cărți la întrebarea nr. 23 care cerea elevilor să numească trei din cele mai îndrăgite cărți citite în ultimii 2-3 ani, cu o motivație personală succintă „de ce”. Or, ele arată ateva.

avut ponderată și, în general, se constată că este acceptată doar cartea de aventuri realmente bună. Ba, mai mult, la întrebarea nr. 24, care cerea numirea a trei titluri de cărți care n-au plăcut lectorilor-elevi apar, cu o suficiență de mare frecvență, titluri de cărți de aventuri. Ceea ce trebuie să constituie prilej de meditație și acțiune este faptul că ponderea preocupării înclină spre cit se citește, neliniștite sint pentru „criza de timp”, pentru cind se citește. Tehnicile moderne caută soluții moderne pentru o lectură rapidă. Nu pun sub semnul întrebării valoarea unei metode care să ne ajute să citim mai repede, deci, mai mult, dar la vîrsta școlii

nu avem nevoie în primul rind de lectura rapidă, jurnălistică, de înfiere, accelerat. La vîrsta aceasta se rostesc ca un ceast dictionul latin „non multa sed multum”. Elevul se află în etapa inițierilor, cind tot ceea ce fac înseamnă, trebuie să însemne cunoașterea vieții. Mi se pare, așadar, că ceea ce rămîne de făcut în esență este îndrumarea lecturii, foarte bună îndruma a lecturii încit ea să nu se fragmente, împărțiată, disconcentrată, integrată. Devine ab soluț necesară elaborarea unui îndrumar sau a unor îndrumare de lectură, un fel de ABC-uri de lectură pe vîrste cicluri școlare, pe temeul că rora și editurile să acționeze

BIBLIOTECA ȘCOLARĂ — O INSTITUȚIE DE PRESTIGIU

Cu ocazia unui interviu, Mircea Malița a fost întrebare de un reporter al ziarului

tare exactă va lipsi, ce va face viitorul student în fața unui material bibliografic pe care îl trebuie să-l caute, dacă nu cunoaște instrumentele de documentare? Îl lășăm pe tîrziu să intre în studenție, insuficient pregătit pentru o activitate intelectuală independentă, amenințat să cedeze fie materialului enorm pe care-l va străbate, devenind ei însuși bibliotecă portativă, fie tentației de a se prevala de obligația lecturii? Ajungem, vrem nu vrem, tot la un program disciplinator care „scude, în primul rind, deprinderea metodelor de a stăpîni biblioteca. Biblioteca și prin excelență biblioteca școlară nu a intrat însă în circuitul vieții elevilor, ca o necesitate constantă. Școala nu face oficiul de a o așeza în preocupările elevilor cu aceeași frecvență cu care vin la școală. Școala nu dă încă elevului deprinderile vieții de bibliotecă, doar cite cum și unde să citească. După părerea mea, toți ar trebui să facă un stagiu de bibliotecă, să aibă capacitatea de a mînuia cataloage de materii, deprinderea documentară fiind mai importantă decît lectura propriu-zisă”. Nu vrem să facem abuz de contemporaneizare a lecturii dar reconsiderările pe epocă sint notabile și în ceea ce privește locul și modul în care se desfășoară lectura. De necrezut, dar însăși noua arhitectură a locuințelor a transferat locul de lectură în altă parte decît acasă. Robert Escarpit în lucrarea sa „La revolution du livre”, apărută sub egida UNESCO, arăta, de pildă, că un apartament modern nu poate îngădui astăzi o bibliotecă de mari proporții, limita fixînd-o la maximum 200-300 de cărți. În plus, în extrem de multe familii, cartea a început să fie cumpărată și în funcție de calitățile estetice ale acesteia, în măsura în care cartea procurată adaugă ceva la ambianța estetică a locuinței. Se pare că, într-adevăr, am depășit stadiul marilor biblioteci de familie al bibliotecii integrale, care să se completeze nu numai prin librărie, ci și prin anticariat. Și atunci, tîrziu trebuie îndreptat spre bibliotecă publică; în cazul elevului, spre biblioteca școlară.

Cum poate fi dobîndită cultura selectivă? Cu timpul, sintem siguri, calculatoarele vor fi eficiențele operațiilor selective și de ghidare în acest labirint, care se numește cultura generală. Pînă atunci, însă, se poate aspira la o soluție mai modestă: însușirea acelei tehnici simple de mînuire a cărții — care, din păcate, nu se predă în școli, tehnica ce conduce, implicit, la selecții eficiente. După părerea mea, în clasa a IX-a liceală, atunci cind se predă „Teoria literaturii”, sau poate mai tîrziu, cind elevul capătă deja, „rodajul” lecturii, un număr de ore ar putea fi consacrate bibliografiei. Noțiuni din această disciplină sint facilitate doar studenților de la facultățile de filologie. Chiar dacă — să presupunem prin absurd — ar putea totuși studenții să audieze cursuri de asemenea factură, tot n-ar fi rezolvată chestiunea. Am văzut că nu în perioada studiilor superioare trebuie să se înceapă mînuirea cărților de referință, prin intermediul cărora să se ajungă la surse, ci mult mai devreme, în școală. Cerem poate prea mult pentru perioada de studii liceale? Se poate argumenta că elevul este orientat prin programul, prin indicațiile programelor „ce să citească”. Dar ce se va întimpla cind această orien-

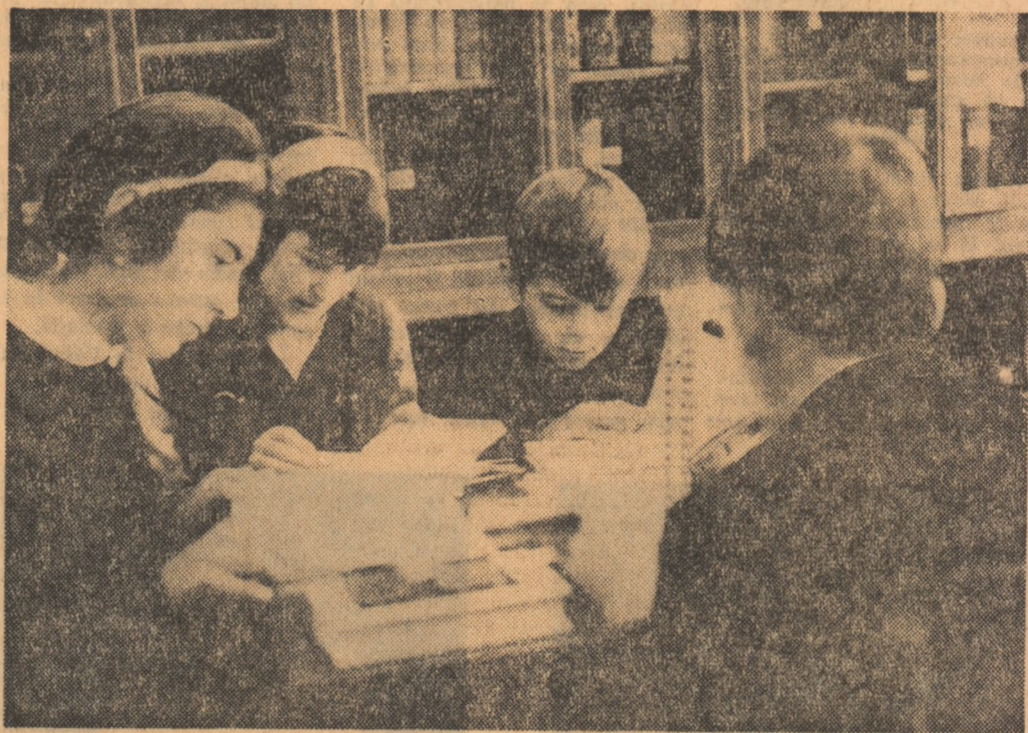
ta este interesată să facă cele mai bune investiții materiale și spirituale și pînă cind științele vor ajunge să explice și să indice soluții care să determine cantitatea de cunoștințe, cantitatea de muncă și mijloace prin care omul se poate autoexploata pentru acoperirea cantității de cunoștințe cu o cantitate echilibrată de muncă, poate fi instituit un sistem educațional prin școală, eventual prin crearea unor cabinete de studiu, experiment și îndrumare a muncii intelectuale, în care elevul, aflat la începutul unei intensive vieți intelectuale, să poată învăța din cele mai competente surse tehnice a acestei munci. Elevul ar urma un curs, chiar dacă ar avea un caracter facultativ în școală, de natură să-l introducă în laboratorul unei activități intelectuale pe potrivă vîrstei sale și a solicitărilor la care este supus. Deocamdată, însă, nu beneficiază de o asemenea curs complet — și nu de un capitol — nici cei care se formează să devină profesori). Sistemul nostru de educație se bazează, în sensul acesta, prea mult pe intuiția și ferul pedagogic al profesorilor, pe interesul elevilor, pe simțul părinților în descifrarea noilor sensuri ale tehnicii învățatului, în echilibrarea eforturilor armonice distribuite între ceea ce interesează pe individ, ceea ce folosește și ceea ce nu folosește.

CUM POATE FI DOBÎNDITĂ CULTURA SELECTIVĂ?

CULTUL PENTRU CARTE ESTE UN ATRIBUT CARE SE INSUȘEȘTE DEFINITIV ÎN ANII DE ȘCOALĂ. Ceea ce am vrut să demonstrez în paginile de față nu epuizează nici pe departe, cum anume se poate realiza un asemenea act educativ. Mi-am propus să clarific de ce lectura anilor de școală poartă o anumă amprentă, care n-o lasă la dispoziția apariției de carte, a actualităților, ci implică putere de a amina pentru a mai țirzu ceea ce nu-i absolut necesar acum elevului. Liceul trebuie să aibă vanitatea să dea profesorilor un material uman bine cizelat, oameni cu un lid echilibrat intelectual. Un asemenea echilibru se dobîndeste printr-o pregătire de cultură generală fundamentală, prin obișnuința de a citi, selecta, discerne critic, prin obișnuința de a trăi în bibliotecă, de a frecventa librării, anticariatele, de a-ți însoți întreaga viață cu cartea-valoare, aleasă cu severitate din mîile care invadează, sollicită, tentează.

Anchetă realizată de LUCRETIA LUSTIG

ELEVUL ȘI CARTEA SAU STUDIUL — ANCHETĂ

Biblioteca liceului din Atud

DE CE CITIȚI?

- 1) „Ca să mă distrez, socotesc cititul un divertisment: — 34 răspunsuri;
2) „Ca să-mi completez cunoștințele: — 175 răspunsuri;
3) „Dintr-o necesitate profundă, fără o utilitate precisă: pentru că-mi lipsește atunci cind nu citesc”: — 186 de răspunsuri;
4) „Ca să nu mă simt prost în societate în ignoranța mea”: — 8 răspunsuri;
5) „Citesc din plăciseală, cind nu am altceva mai bun de făcut”: — 11 răspunsuri.

Procentajul este fără echivoc, subiecții înșiși, necunoscînd nici ei accepțiunile pe care le dau lectorii specialiști în problemă, și-au autodefinit lectura și motivația ei ca o latură fundamentală, făcută pentru sedimentări spirituale. 361 din totalul de 448 subiecți declara că citește: „pentru că să-și completeze cunoștințele” (presupunînd că le completează pe cele date de școală), sau că citește „dintr-o necesitate profundă, fără o utilitate precisă, pentru că le lipsește cind nu citesc”. Lectura primește atribute calitative cind pentru un om ea atinge treapta necesității profunde, fără a se mai gîndi, neapărat la utilitatea precisă, lectura devenind reflex și indispensabilă, — dar nu o lectură viciu — după ce a pornit de la necesitatea completării cunoștințelor. Procentul de elevi care declară că citește ca divertisment, ca să se impună celorlalți, să nu se simtă prost în societate ori din plăciseală este mic.

În peisajul unei lecturi pe care mai mult de jumătate din colectivitatea de elevi chestionați, cum ne arată procentul ilustrat notat mai sus, o situează după altceva, și nu pe planul unui, faptul că atît citesc, citesc pentru propria formație intelectuală. Îl consider un câștig, din bun pe care școala ar tre-

avind în vedere ce alcătuiește acum, prin deducție din răspunsurile obținute, lectura literară a elevilor din clasele de referință. „A citi pentru completarea cunoștințelor, dintr-o necesitate profundă”, ar trebui să însemne, la elevul nostru, a citi exact ceea ce trebuie, deci a avea lecturi de bază, obligate, nu numai în sens didactic, ci în sensul îndreptării spre esențe. Dacă lucrurile ar sta astfel, am fi înțeles-o din indicațiile de cărți la întrebarea nr. 23 care cerea elevilor să numească trei din cele mai îndrăgite cărți citite în ultimii 2-3 ani, cu o motivație personală succintă „de ce”. Or, ele arată ateva.

CARE SÎNT CĂRȚILE PREFERATE?

Sintem departe de ideea uniformizării lecturii elevilor și în afara lecturii obligatorii prin programa școlară; tînem pe deplin seama de realitate în necesitatea diversității de gusturi. Dar, dacă sintem de acord că lectura acestei vîrste este o lectură-cultură, care, cum se preciza în studiul amintit, implică selecție, echilibrată cu formarea culturii clasice, fundamentale, prin texte nu facultative, ori întimplătoare, ci indispensabile, esențiale”, atunci avem dreptul să presupunem că la numirea cărților citite și preferate trebuiau să apară, cu o anumă constantă, a celeiași titluri de autori, iar titlurile să numească lecturi substanțiale. Cei 448 subiecți nu confirmă părerea. Nu există o carte, din cele numite de elevi, care să intrunească măcar procentul de 25 la sută din preferințele declarate. Cel mai mare număr

de două egal de serioase. Ori această mare parte a subiecților n-au citit încă o asemenea carte — și o citit fără să fie așa — ori au citit dar a trecut pe lingă ei ca o lectură oarecare. Avem la îndemînă, totuși, 69 de răspunsuri afirmative. Ce trădează ele? Din nou situația se repetă: 69 subiecți aleg 52 de cărți hotărîtoare. Numai două cărți „Tess Duberville” de Dreiser și „Agonie și Extaz” de I. Stone intrunesc cite cinci opțiuni.

Să căutăm justificarea tabloului preștit care trădează instabilitatea în lectură și să o’detaliam. În general, pentru nici o vîrstă nu poate fi acceptată o lectură în sine, dar mai ales aceasta nu poate fi acceptată în anii școlariții. La urma urmelor, nimeni n-are nevoie de lectură ca deopot am memoriei, ci de lectură-instrument formativ, bazată pe criterii selective. Personal, dacă as fi profesor, n-aș fi satisfăcut ca elevii mei să poată numi cărți citite, cărți preferate, dar să nu găsească într-o clasă o anumită carte care s-a impus ca lectură preferată pentru cel puțin jumătate din numărul elevilor, m-ar îngrijora dacă într-o clasă — cu atît mai mult într-o colectivitate de aproape 500 de elevi — nu s-ar delasa din lecturile citite, un autor sau autori preferați.

SINTEM ÎNCĂ DEPARTE, DIN PĂCATE, ÎN CAZUL UNUI NUMĂR MARE DE ELEVI, DE LECTURILE FUNDAMENTALE, DE LECTURĂ.

Ar putea exista prejudecata că genul de lectură preferată de elevi este cartea de aventuri. În realitate, cartea de aventuri se citește cu o frec-

VIZITA ÎN ȚARA NOASTRĂ A PREȘEDINTELUI CONSILIULUI DE MINIȘTRI ȘI A MINISTRULUI AFACERILOR EXTERNE AL OLANDEI

SOSIREA ÎN CAPITALĂ

(Urmare din pag. 1)

oțieri superiori, ziariști români și străini.
Erau de față membri ai Ambasadei Olandei la București.
Pe aeroport erau arborate drapelurile de stat ale României și Olandei.

La coborârea din avion, președintele Consiliului de Miniștri al Olandei, Piet J. S. de Jong, și ministrul afacerilor externe, Joseph Luns, au fost salutați cordial de premierul Ion Gheorghe Maurer și de ministrul Corneliu Mănescu.

Au fost întonate imnurile de stat ale celor două țări. Cei doi șefi de guvern au trecut în revistă garda de onoare aliniată pe aeroport. Oaspeților le-au fost prezentate celelalte persoane oficiale venite în întâmpinare. A avut loc apoi defilarea gărzii militare. Un grup de pionieri a oferit buchete de flori.

(Agerpres)

Vizită protocolară la președintele Consiliului de Miniștri

La scurt timp după sosirea la București, președintele Consiliului de Miniștri al Olandei, Piet de Jong, și Joseph Luns, ministrul afacerilor externe al Olandei, au făcut o vizită protocolară președintelui Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer.

Dineu oferit de președintele Consiliului de Miniștri

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a oferit luni seara, în saloanele Palatului Sărilor de Miniștri, un dineu în onoarea președintelui Consiliului de Miniștri al Olandei, Piet de Jong, și a ministrului afacerilor externe al acestei țări, Joseph Luns.

Au luat parte Ion Pătan, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Ilie Murgulescu, vicepreședinte al Marii Adunări Naționale,

Cu acest prilej, a avut loc o convorbire cordială.

La întrevvedere au luat parte Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, George Elian, ambasadorul României la Haga, președintele Dirk van Eysinga, ambasadorul Olandei la București.

Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, miniștri și membri ai conducerii unor ministere și instituții centrale, oameni de știință și cultură și alte persoane oficiale.

Au participat, de asemenea, persoane oficiale care însoțesc pe oaspeții olandezi.
În timpul dineului, care s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească, cei doi premieri au rostit toasturi.

Primiri la președintele Consiliului de Miniștri

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a primit luni dimineața pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Democratice Vietnam la București, Hoang Tu, în legătură cu plecarea sa definitivă din țara noastră.

În cursul zilei de luni, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a primit pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Democratice Coreene la București, Kim Thè Hi, în legătură cu plecarea sa definitivă din țara noastră.

AGENDA

Luni după-amiază a sosit în Capitală, venind de la Varșovia, o delegație guvernamentală economică a Republicii Democratice Vietnam, condusă de P. K. Sizov, membru supleant al C.C. al P.C.U.S., șeful secției industrie ușoară și alimentară a C.C. al P.C.U.S., a avut convorbiri la Comitetul județean Argeș și Sibiu ale P.C.R. și la Comitetul municipal Cluj al P.C.R.

La Consiliul de Stat a avut loc luni la amiază solemnitatea înmărmării unor ordine și medaliilor cu prilejul celei de-a XXV-a aniversări a Editurii Politice.

Luni dimineața, președintele Marii Adunări Naționale, Ștefan Voitec, a primit pe Yoshio Doornik, vicepreședinte al Grupului parlamentar de prietenie Japonia-România.

NOTĂ: CORRIDĂ ACVATICĂ LA ARAD

Săptămâna trecută, la Arad s-a disputat concursul de polo dintre echipa locală Vagonul și Progresul București, câștigând pentru penultima etapă a campionatului divizion A.

După trei reprize, la scorul de 5-5, gazdele au reușit să câștige și să se impună în fața echipei din București. În timpul jocului, care s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească, cei doi premieri au rostit toasturi.

Am venit aici în țara noastră și în țara noastră, dar în țara noastră... (Text continues with a discussion on sports and social issues, mentioning various clubs and activities.)

O. NEGRU

„SPORTUL DE MASĂ ȘI... MASA ELEVILOR” NEVOIA DE SPAȚIU

„Să derulăm, deci, și ultimele secvențe ale incursiunii — raid pe traseele activității sportive de masă din școlile bucurestene.”

Situații paradoxale, neverosimile chiar, există și la alte școli: Școala profesională „A. T. Popovici”, pentru vreo 1.300 de elevi are o sală de sport cu dimensiunile de circa 8x8. Există spațiu în curte dar nimeni nu se gândește să-l amenajeze în acest scop: la Școala profesională „Dimitrie Cantemir”, la fel, curtea ar putea fi asfaltată și folosită pentru amenajări adaptate de sezon — și în timpul iernii pentru activități sportive; la Școala de metologie s-a amenajat o frumoasă bază sportivă compusă din: teren de volei, teren de baschet și altul de handbal. Dar în fața unui astfel de edificiu s-a venit o idee năstrucnică să lămiteze curtea școlii și, drept urmare, împrejmuirea înjumătățite terenurile de sport ale elevilor.

La liceul nr. 6 (circa 1400 elevi) din cartierul Pajurei — Școala (sectorul VII) ne-am întretinut mai mult cu profesoara de educație fizică, Antoaneta Sida, director adjunct, care ne-a prezentat un tablou pozitiv al activității sportive de masă. Performanța și poate mai puțin pozitiv al sportului de masă. Totuși, merită remarcate competițiile dotate cu „cupa” și intrate deja în tradiție, sugestiv intitulată „Sintem alei de mineri”. Sintem cei mai mici atleți”. Sintem cel mai bun detașament de handbal” etc. Aici, comisia metodică repartizează profesorii de educație fizică din școlile pentru coordonarea activității sportive de masă. Profesorii Ruxandra Dăneș și Tănase Rotaru au drept sarcină din partea conducerii școlii să se ocupe și să sprijine efectiv comisia sportivă, organizația U.T.C.

Și totuși și de-aici am plecat cu așteptări și satisfacții neîmplinite, declamate. Liceul nr. 6 dispune de o curte foarte spațioasă. Deși localul școlii — clădire mare, nouă — nu are sală de sport — profesorii se folosesc de o sală de clasă și de un coridor — nu se valorifică rațional spațiul existent. Am văzut că parterul de o curte foarte spațioasă plantată de plopi și băncile de odihnă Parc nr. 11 școlii, ci un azil de moșnegi. Cu eforturi și cheltuieli deloc mari, prin asfaltare și prin amenajarea unor noi terenuri de baschet, volei și handbal cu zgură pot fi lărgite posibilitățile de a oferi elevilor condiții și mai bune, pentru o activitate de masă și mai bogată.

Aici punem punct raidului în... (Text continues with a discussion on the need for sports facilities in schools, mentioning various schools and the importance of physical education.)

MERIDIAN

TURNUL ZONAL de vârstă la Atena a luat sfârșit cu victoria noastră în fața echipei jugoslav. Marian Matulovici, care a totalizat 13 puncte din 17 posibile, fiind urmat de Florin Gheorghiu, clasat pe locul 4 cu 12 puncte, nu a obținut calificarea, deși s-a aflat tot timpul în primul plus, datorită numărului de arii singur jucător nevinovat în acest turneu.

La Zăcopane s-a desfășurat un turneu internațional de lupte libere la care au participat 70 de sportivi din 6 țări: România, Bulgaria, Ungaria, Polonia, URSS și Mexic. Câștigătorii au fost: România, Bulgaria, Ungaria, Polonia, URSS și Mexic (țara organizatoare).

LA CASABLANCA s-a disputat returul meciului dintre selecționatele Marocului și Sudanului, câștigând pentru preliminarie campionatul mondial de fotbal (grup de finală) din Africa de Vest. Câștigătorii au fost: Maroc cu scorul de 3-0, care astfel au obținut calificarea pentru turneul final din Mexic.

Pină în prezent pentru turneul final al campionatului mondial de fotbal din Mexic s-a calificat următoarele echipe: Brazilia, Peru, Uruguay, Salvador, Belgia, Suedia, R.F.G., Germania, Maroc, Argentina, Mexic și Cuba (țara organizatoare).

V. CĂBULEA

JUVENTIȘTII

Cine vrea, cine este interesat, și cine vrea să fie interesat, găsește în întrecerile platonice ale juventilor surprize sau rezultate spectaculoase. De pildă, etapa de ieri și-a împărțit semnele de exclamare cu o dărmică de nabab. Câștigătorii au fost: România, Bulgaria, Ungaria, Polonia, URSS și Mexic.

Un teren viran care... strigă! Cenzorul activității sportive: țata Maria

netă Sida, director adjunct, care ne-a prezentat un tablou pozitiv al activității sportive de masă. Performanța și poate mai puțin pozitiv al sportului de masă. Totuși, merită remarcate competițiile dotate cu „cupa” și intrate deja în tradiție, sugestiv intitulată „Sintem alei de mineri”. Sintem cei mai mici atleți”. Sintem cel mai bun detașament de handbal” etc. Aici, comisia metodică repartizează profesorii de educație fizică din școlile pentru coordonarea activității sportive de masă. Profesorii Ruxandra Dăneș și Tănase Rotaru au drept sarcină din partea conducerii școlii să se ocupe și să sprijine efectiv comisia sportivă, organizația U.T.C.

RESTANȚE...

(Urmare din pag. 1)

Lunghești, unitate care printră primele rezultate recoltate pom-pomului pe cele 350 hectare cultivate, se înfruntă ultimelor suprafețe. Inginerul Gheorghe Popa care supraveghează activitatea celor două tractoare nu asigură că „azi-mine cele 15 hectare ce ne-au mai rămas vor fi terminate”. Însămintatul grâului s-ar fi încheiat mai de mult dacă nu s-ar fi defectat frecvent citeva din cele 6 tractoare.

Dar, dacă la citirea acestor rânduri, cooperatorii din Lunghești vor fi încheiat această importantă lucrare, vecinii lor, cei din Fumureni nu vor fi reușit acest lucru. Ritmul de lucru este foarte scăzut. Terenul este acidentat și nu poate fi lucrat mecanizat, iar acolo unde pot fi introduse tractoarele terenul e foarte tare și discutabile merg greu. Dar întîzierile sînt și consecințele neeliberării la timp a terenului. La care se adaugă și lipsa unui sprijin mai substanțial din partea I.M.A. Drăgășani care deservește această cooperativă agricolă de producție. Tractoarele se defectează, mecanizatorii se supără și „trag de timp”. Se pierde mult timp la alimentarea tractoarelor, operațiuni care se fac în secția de întreținere a locului de muncă. Numai la intervenția organelor județene s-a reușit să se găsească soluția potrivită. Cu toate acestea peste 100 hectare care asteptă sămînta nu vor putea fi ușor pregătite. Pe semnificative lucrează aproape mereu brigadierul Gheorghe Vlădășel și instructorul U.J.C.A.P., Mitran. Puțini oameni aflați pe câmp în acea zi erau mobilizați la culesul strugurilor și nici unul la semănat.

Prezența din câmp a președintelui Cicerone Hăloiu și a inginerului Ion Olăneanu face ca și la C.A.P. Mădulari însăși înțelegerea grâului să se facă cu încredințarea. Șeful brigăzii a VI-a de tractoare, Constantin Zamfir, se plîngea că în toamnă această inginerul nici n-a trecut pe la brigada lui. „Nici n-am putut începe semăntul pe cele 17 hectare deoarece nu mi s-au trimis tractoarele. Mi-au promis două tractoare cu discuri dar nu am primit nici unul”. Inginerul, în loc să stea în mijlocul activității, acolo unde se impune prezența și competența specialistului, caută să rezolve această chestiune de producție numai între orele curselor I.R.T.A., deoarece face naveta la Drăgășani. Mai mulți cooperatori ne-au informat că se prezintă la lucru la ora 9,00 și pleacă la 16,00.

Aceeași indolență din partea consiliului de conducere am înțeles-o și la C.A.P. Scundu, care abia a reușit să înfrumusețeze 37 hectare din cele 100 planificate. La nepăsarea președintelui Tudor Enescu, văzut prea des „la pahar”, se adaugă și lipsa de responsabilitate a celorlalți membri. Inginerul Aurel Spînu a lipsit toată ziua din unitate, iar șeful contabil Avram Trușcă la ora 13,10 dormea în camera oficială de la sediul. Nici el, nici ceilalți doi contabili nu cunoașteau situația din teren. Brigadierul Dumitru Croitoru, certat cu inginerul, s-a supărat că văcărul pe sat și a lăsat balta treburilor. Poate de aceea și mecanizatorul Ion Lisaru, conducătorul singurului tractor care deservește C.A.P. Scundu a plecat cu el la plimbare prin sat, nestingherit de nimeni. Nici atelele nu sînt folosite rațional. La brigada a II-a, din cele 5 lucruri numai 2 pentru că 3 au fost trimise cu struguri la vin-alcool O.R.P. în timp ce camionul C.A.P. era plecat la I.R.I.C. Drăgășani să transporte animalele contractate de către persoane particulare.

Este firesc, în această situație, ca lucrările să nu poată fi efectuate la vreme. Supravizitoarele ne apare însă pasivitatea organelor județene!

(Urmare din pag. 1)

te primi decât un răspuns foarte direct și, adăugăm noi, fără menajamente.
În țara noastră, loc din lume liceul nu-și trimite automat toți absolvenții în facultăți! Și nici n-ar fi normal. Liceul este conceput ca o etapă medie de pregătire, cu o sferă de cuprindere largă, însumând baza culturii generale. Absolvirea studiilor liceale dă dreptul la abordarea studiilor universitare și postliceale. Dă dreptul, dar acest drept trebuie dobîndit prin proba de capacitate care, la noi, este reprezentată de concursul de admitere. Cu alte cuvinte nu este ușor să devii student ori elev al unei școli tehnice. Și nu este ușor pentru că trapa de învățămînt superioară liceului, dînd specializare înaltă ori pregătire profesională de nivel mediu, are cerințe de maximă exigență, solicită valori și capacități deosebite. Aceasta este în ultimă instanță și rațiunea concursului iar orice concurs reclamă confruntarea unui număr mare de concurenți pentru ca selecția să dea certitudinea celei mai bune alegeri. E foarte greu să treci această barieră și nimeni nu poate cere coborîrea stăcîței de la asemenea exigențe.

Acesta este un aspect. Un altul, fiind tot de adevărul că liceul nu-și trimite automat toți absolvenții în învățămîntul superior, implică înțelegerea că poți rămîne numai baccalaureat și aborba, pe acest termen, direct o profesie. La urma urmelor, timpul cînd fiecare muncitor va avea studiul liceal nu mai ține de perspectiva îndepărtată ci este o chestiune la ordinea zilei, ca răspuns direct la progresul contemporan al tehnicii. În Statele Unite 57,5 la sută din numărul muncitorilor au studii liceale, ceea ce înseamnă că un număr mare dintre absolvenții liceului au optat pentru meserii care solicită pregătire de o asemenea factură. Dar există argumente mult mai apropiate și de mai actuală stringență, de la noi. Dezvoltarea industrială a țării noastre, automatizarea și modernizarea proceselor de producție impun reconsiderarea nevoilor de pregătire a muncitorilor, înțelegîndu-se că calificările profesionale după absolvirea liceului să devină o practică curentă și nu o excepție.

Cu această atîngem un alt unghi din care poate fi cercetată

problema: „ce faci dacă n-ai intrat la facultate?” — acela al ORIENTĂRII PROFESIONALE. Normal ar fi ca tînarul să știe, înainte de a intra în liceu, ce vrea să facă. Chiar în ipoteza că el va încerca să dea curs aspirației spre studiul universitar, trebuie să fie astfel pregătit psihologic încît să considere ca o variantă posibilă și firescă încadrarea într-o meserie, nu în orice meserie, ci în una gîndită pe potrivă inclinațiilor sale. Lucrul este cu atît mai valabil pentru tinerii care nu-și propun continuarea studiilor dar în schimb vor să facă și, mai ales, ce pot face. Și, poate, este cu atît mai necesar pentru părinții care n-au întotdeauna reprezentări reale asupra inclinațiilor propriilor copii, iar în asigurarea viitorului lor profesional se lasă

Ce faci dacă nu ai intrat în facultate?

dominați de prejudecăți, idel arbitrar, imobilitate. Lucrurile sînt însă departe de a fi atât de simple pe cit par la prima vedere. Dacă ar fi simple, înțelegem și rezolvăm, i-am găsi pe cei 601 de absolvenți ai liceelor din județele Dimbovită, Argeș, aproape 500 din Maramureș, aproape 2000 din Capitală, 333 din Sibiu — ca să oferim doar cîteva exemple privind numărul de tineri din ultima promoție rămași în afara învățămîntului superior și tehnic postliceal — cu o situație certă. Adică, porniți pe făgașul însușirii unor meserii, încadrării în producție. Sigur, timpul care a trecut de la absolvire este destul de scurt și nu există motive de neliniște că acești tineri vor continua să trăiască doar cu titlul de absolvenți de liceu fără a se încadra într-o activitate socială utilă. Dar chiar atît de scurt, el nu mai justifică rămînea doar la studii regretate, ar fi nehotărîți. Pasul următor este acțiunea. Și ar fi trecut mai ușor dacă mult discuta

ta chestiune a opțiunii profesionale ar fi fost gîndită din timp, în toată complexitatea ei. Dar nici așa lucrurile nu sînt rezolvabile, deși, din neînțelegere, sînt etichetate așa. Să vedem însă atunci cum ar putea fi rezolvate. Și pentru că un for autorizat în această chestiune este Ministerul Educației, ne-am adresat tovarășului Ion Păcuraru, adjunct al ministrului, cu rugămintea de a schița posibilitățile tinerilor de care ne ocupăm de a se încadra într-o activitate productivă.

Realmente, ceea ce li se referă constituie o categorie mai specială. E greu — apreciază tovarășul ministru — să te găsești la 19 ani — după ce te-ai hrănit cu ideea că vei deveni student, sau nu te-ai gîndit la o meserie — în situația de

singur poartă de calificare — aceea către cariera de funcționar. Orice altă profesie fiind considerată sub dominația abso-lventului de liceu. Am oferit unor fete posibilitatea de a se califica într-un sector de mare finanțe și perspectivă: mecanica de precizie. Refuzul a fost net în favoarea dactilografiei, pentru unicul motiv că dactilografa este considerată funcționară. Băieții au refuzat la rîndu-le calificarea în profesii direct productive, acceptînd chiar și posturi de arhivari, mai prost plătite, dar prezentînd „avantajul” de a facilita intrarea în categoria funcționarilor.

Aici este o chestiune de op-tică și, scotește ușor, că atîta vreme cît optica nu v-a fi modificată, dar prezintă asemănarea problemelor. Societatea noastră este astfel alcătuită încît

a locurilor de muncă unde se pot încadra tinerii. Șantierelor, domeniul construcțiilor, ramurile agriculturii au mare nevoie de forță de muncă și oferă condiții de calificare în meserii de mare viitor. În fiecare județ funcționează ofiții de repartizare a forței de muncă, cărora urmează să li se adreseze tinerii cu intenția de a se ocupa de un anumit domeniu de muncă.

(N. R. În legătură cu activitatea acestor ofiții și a modului în care rezolvă cererile tinerilor vor reveni în același scop, investigațiile noastre vor viza și întreprinderile unde sînt repartizați tinerii).

Tovarășul ministru Păcuraru aprecia că nu e ușor la 19 ani să-ți hotărăști profesia, mai cu seamă cînd nu te cunoști încă și al reprezentării vași în legătură cu profesia, cu domeniile de activitate care solicită cadru. Evident, așa este. Și este așa ca urmare a marilor lacune existente în orientarea profesională a tineretului nostru. Observăm în fața noastră prima oară. S-a discutat mult, s-a scris la fel de mult, se discută și se scrie încă despre această rămînire în urmă. Acordînd un interviu ziarului nostru în urmă cu trei luni, tovarășul Traian Pop, adjunct al ministrului învățămîntului, făcea remarcă că în orientarea profesională — cercetare și acțiune practică — s-a făcut o pauză de 20 de ani. Și e greu acum să se facă dintr-o dată un salt spectaculos. Reîntind problema, într-o discuție mai recentă, tovarășul ministru Traian Pop definea cîteva direcții de urmat privind optimizarea orientării profesionale în mediul liceal. Ele sînt de etapă actuală și de natură pregătitoare. Întrarea în liceu a suferit o modificare în favoarea criteriului valoric, selecția fiind mai riguroasă — media minimă de intrare este 6 — începînd cu anul viitor, cînd liceul va funcționa cu patru secții, se creează premisele unei mai bune orientări după aptitudini. Nu se pune problema micșorării cifrei de școlarizare, ci — potrivit prezidiului Congresului al X-lea al partidului — dezvoltarea învățămîntului liceal pe seama liceelor de specialitate, va fi încă un câștig în orientarea profesională, întrucît acestea oferă o profesie, alături de dreptul de a urma studii superioare în profesia deja înșușită. Este un bun dobîndit, dar problema o-

rientării profesionale rămîne deschisă și se pune cu aceeași acuitate. Într-adevăr, tovarășul ministru avea dreptate, liceul are obligația să-și onoreze prin complexitatea învățării de acest plan. Asta înseamnă cunoașterea reală a elevilor chiar de la intrarea în liceu, determinarea drumului lor profesional individual, nu în bloc și nu un timp, ci pe termen lung, și în gresala de pînă acum cînd elevii erau orientați exclusiv spre profesii dobîndite prin facultăți sau, ca o rezervă, școli tehnice, clădindu-le tuturor iluzii că acesta este singurul drum de ales. Corectarea unei asemenea optici se poate realiza nu prin simpla inițiere a noi întîlniri cu profesioniști din producție ori vizitînd în mare grabă fabrici și șantiere, ci prin activitatea procesului educativ de natură să formeze concepții juste despre muncă și deprinderi de muncă.

Nimic din cele spuse pînă acum nu poate fi contestat: clarificarea sînt direcțiile. Dar acțiunea lor cere imperios o rapidă trecere de la teorie la experiment în orientarea profesională la o acțiune practică în raza căreia să întreținem elevii, dar și părinții, care să cuprîndă și ceilalți factori intereseși, nu numai școlii. Altminteri, riscăm să și de acum înainte la fiecare nouă promoție de absolvenți, o mare categorie de tineri să considere neavenite răspunsurile pe care le primesc la întrebarea: „Ce faci dacă n-ai intrat la facultate?” După părerea noastră, cu cantitatea de material informațional și de sinteză existentă la ora actuală, se poate face mai mult.

Ziarul nostru își reia propunerea, de data aceasta formulată chiar ca o inițiativă în redacție, ce se va materializa în paginile ziarului în cursul următoarelor două săptămîni, de a patrona, cu sprijinul specialiștilor, o acțiune continuă, pe care o dorește la înălțimea unui „institui de cercetări” în domeniul orientării școlare și profesionale. Temele pe care intenționăm să le abordăm în rubrica săptămînală „PROFESIA TA” consacrată tinerilor care-și aleg profesia și celor care-i ajută le-am indicat în pag. 1 a ziarului de azi.

G. MITROI

Evoluția crizei din Liban

● Nu s-au mai semnalat incidente ● Activitate diplomatică inter-arabă ● Libanul a cerut medierea președintelui R. A. U.

Pe întreg teritoriul Libanului situația este calmă și nici un incident n-a mai fost semnalat în ultimele 12 ore, se menționează într-un comunicat al Ministerului de Interne din Liban, citat de agenția FRANCE PRESSE.

La Beirut, capitala țării, a început traficul cotidian. Domnește liniștea și la Tripoli, cel de-al doilea centru al țării, care, în ultimele zile, a fost teatrul unor ciocniri dintre forțele armate libaneze și forțe palestiniene de guerilă.

Reintors din Tripoli, fostul premier al Libanului, Rashid Karame, a avut o întrevedere cu șeful statului, Charles Helou, relatează agenția REUTER.

Obiectivul întrevederii l-a constituit evoluția situației din

țară, precum și componența viitoare delegații libaneze care urmează să plece la Cairo pentru a examina împreună cu președintele Nasser posibilitățile de soluționare a crizei. Între timp continuă consultările între capitalele arabe în direcția apărării crizei din Liban.

La Cairo a sosit într-o vizită oficială colonelul Khaled Hassan Abbas, șef de stat major al forțelor armate sudaneze, anunțat postului de radio Cairo, citat de agenția FRANCE PRESSE. El va înfrumusa un mesaj președintelui din parte lui Gaafar el Numeiri, președintele Consiliului comandamentelor revoluției sudaneze. Mesajul, prezintă agenția citată, se referă la evoluția crizei libaneze.

Libanul a cerut în mod oficial președintelui Republicii Arabe Unite, Gamal Abdel Nasser, să medieze în conflictul intervenit între autoritățile libaneze și forțele de guerilă palestiniene, scrie ziarul „AL AHRAM”, citat de agenția M.E.N.

O informație parvenită ieri din Cairo relevă că Republica Arabă Unită a informat oficial secretariatul Ligii Arabe că este de acord cu convocarea Consiliului Ligii în legătură cu criza din Liban — a anunțat postului de radio Cairo. Convocarea Consiliului Ligii Arabe a fost cerută de Liban, precum și de Libia și Sudan.

Tentativă de lovitură de stat în Tanzania

În Tanzania a fost dezlucită o tentativă de lovitură de stat, a declarat președintele Julius Nyerere la o reuniune a conducerii partidului de guvernământ.

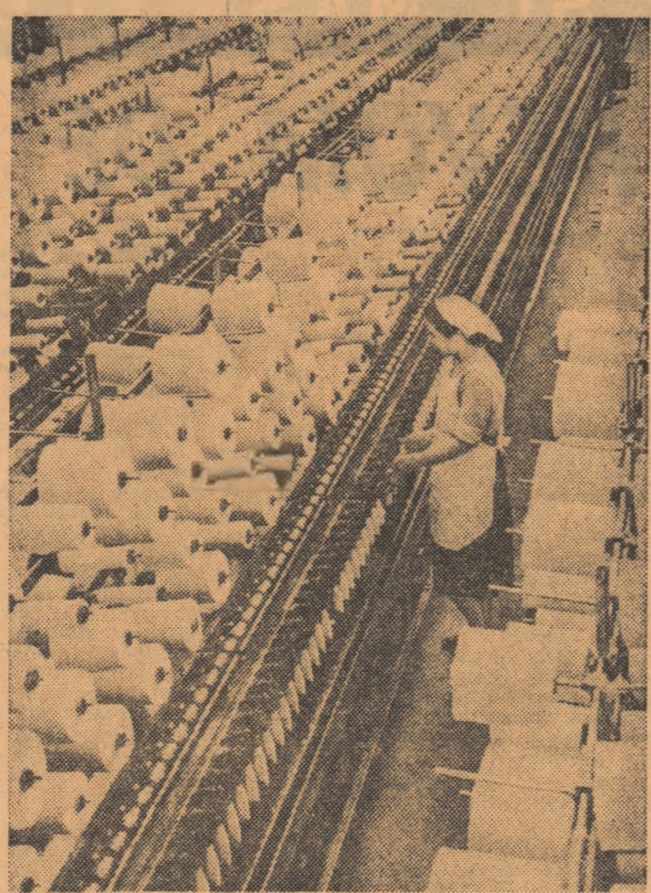
Persoanele implicate în această acțiune, precizează o declarație guvernamentală dată publicității la Dar-Es-Salaam, au fost arestate în urmă cu două săptămâni și deținuți în închisori. Organizații tentative de lovitură de stat urmăreau să atragă de partea lor forțele armate ale Tanzaniei, pentru a răsturna guvernul președintelui Nyerere. Printre persoanele arestate se află fostul vicepreședinte al Zanzibarului, înainte de proclamarea independenței insulei, Abdulla Kassim Hanga, fostul secretar general al Uniunii naționale a muncitorilor, Michael Kamaluzi, alte personalități politice, ofițeri. Acțiunea inițiatorilor loviturii de stat nu s-a bucurat de nici un sprijin, se subliniază în declarația guvernamentală.

Din Zanzibar, corespondentul agenției U.P.I. relatează că patru dintre autorii acestei acțiuni au fost executați luni dimineața prin împușcare în piața publică. Alte zece persoane au fost condamnate la închisoare pe diferite termene. Printre cei executați, menționează agenția citată, s-a aflat Abdulla Kassim Hanga și Michael Kamaluzi.

Arestări la Nairobi

DUPĂ INCIDENTELE CARE AU AVUT LOC ÎN ORĂȘUL KIMUSU, cu prilejul vizitei președintelui Jomo Kenyatta, soldate cu moartea a 11 persoane, Oginga Odinga, lider al partidului de opoziție Uniunea Poporului, a fost arestat luni la domiciliu, relatează din Nairobi corespondentul agenției A.P. Cu 24 de ore înaintea incidentelor, autoritățile din Kenya au arestat și alți membri ai partidului Uniunea Poporului. Ștrearea arestării liderului opoziției a fost confirmată de membrii familiei acestuia.

Partidul Uniunea Poporului, format din membrii dizidenți ai partidului de guvernământ, Uniunea Națională Africană din Kenya, se opune actualei politici interne și externe promovate de guvernul președintelui Jomo Kenyatta. Exprimându-și dezacordul cu politica șefului statului, Oginga Odinga și-a prezentat demisia din funcția de vicepreședinte al Kenyei, constituind partidul de opoziție Uniunea Poporului.

R. P. D. COREEANA. — Filatură modernă

Incident anglo-spaniol

Potrivit ziarului „SUNDAY MIRROR” bateriile de coastă spaniole au deschis focul asupra pachebotului britanic „Uganda”, trăgând 18 obuze în direcția vasului în momentul când acesta se afla în apropierea Gibraltarului. Pachebotul „Uganda”, care aparține companiei „British India”, revenea dintr-o croazieră în Mediterana, având la bord 900 de elevi și se îndrepta spre capul Trafalgar. Într-o declarație făcută presei duminică seara, căpitanul vasului, Eric Plowman, a menționat că mai multe obuze au explodat în apropierea pachebotului. Surse informate din Londra au anunțat că reprezentanța diplomatică a Marii Britanii la Madrid a luat contact cu autoritățile spaniole pentru a elucida cauzele care au dat naștere acestui incident.

C. E. E. și reevaluarea mărcii vest-germane

Ministrii finanțelor și agriculturii din țările membre ale C.E.E. s-au reunit luni la Luxemburg pentru a analiza consecințele revalorizării mărcii vest-germane asupra pieții comune agricole și să adopte hotărârile corespunzătoare. Reprezentanții „celor șase” au încercat să găsească o soluție care să permită politicilor agricole comunitare să supraviețuiască hotărârii luate de cabinetul prezidat de Willy Brandt. Primul lor obiectiv, subliniază ziarul „LE MONDE”, a fost să evite o reînnoțire a fragmentarea pieței agricole comunitare.

Agenția REUTER subliniază că principala controversă s-a purtat asupra problemei compensării fermierilor vest-germani pentru reducerea veniturilor lor în urma reevaluării mărcii.

Guvernul Germaniei Federale consideră că Fondul agricol al C.E.E. (F.E.O.G.A.) trebuie să suporte în întregime compensațiile ce urmează a fi plătite acestora. Dimpotrivă, reprezentanții celorlalte țări ale C.E.E. apreciază că R.F. a Germaniei trebuie să suporte compensațiile, dacă

TIRGUL INTERNAȚIONAL DE LA TEHERAN

Pavilionul României

vizitat de Șahinșahul

Iranului

TEHERAN 27 (Agerpres). — Șahinșahul Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, a vizitat pavilionul României organizat la cel de-al doilea Tîrg Internațional „Asia 1969” de la Teheran. Suveranul Iranului a fost însoțit de primul ministru Amir Abbas Howeida, președintele Senatului, Sharif Emami, președintele Medjlisului, A. Riazi, președintele Companiei naționale iraniene de petrol, M. Eghbal, și de membri ai guvernului.

Șahinșahul Iranului a fost întâmpinat de Pavel Silard, ambasadorul Republicii Socialiste România la Teheran.

au chiar în întregime cel puțin în cea mai mare parte.

Pe aproape toate piețele s-a înregistrat o pronunțată tendință de achiziționare a unor cantități de guldeni olandezi și franci belgieni, ca o continuare a operațiunilor speculative începute încă de vineri, în speranța că aceste două monede vor suferi o reevaluare de genul celui de la Bonn. Pentru a menține cursul în limitele admise de Fondul Monetar Internațional, băncile naționale ale celor două țări au fost nevoite să apară pe piață ca masive cumpărătoare de dolari. S-a constatat, de asemenea, o îmbunătățire pronunțată a poziției lirei sterline și francului francez. O importantă cantitate de capitaluri (primele estimări indică cifra de 30 milioane dolari), care s-au scurs în septembrie și luna anterioară spre R.F. a Germaniei, mizând pe reevaluarea mărcii, s-au retras luni în Franța. Se așteaptă ca această tendință să se accentueze în zilele următoare.

CONFERINȚA DE PRESĂ A LUI W. ROGERS

Secretarul de stat al S.U.A. William Rogers, a ținut o conferință de presă consacrată apropiatelor convorbiri americano-sovietice de la Helsinki privind examinarea unor probleme legate de viitoarele tratative dintre cele două țări în problema limitării armamentelor nucleare.

Rogers a subliniat că aceste convorbiri ar putea duce la „cele mai importante negocieri pe care S.U.A. le-a dus vreodată”. Secretarul de stat american a arătat că atât atitudinea S.U.A. cât și cea a U.R.S.S. la aceste negocieri este „serioasă și realistă”.

Cele două țări, a afirmat Rogers, sînt conștente de inutilitatea de a se cheltui în continuare sume foarte mari în domeniul armamentelor nucleare strategice pentru ca peste câțiva ani situația să fie aceeași în domeniul raportului de forțe dintre ele. Subliniind că desăfurarea negocierilor nu depinde de evoluția situației internaționale, el a declarat că aceste tratative ar trebui să influențeze atmosfera relațiilor dintre state.

Referindu-se la chestiunile care

din viața tineretului lumii

S. U. A.: Povara taxelor universitare

Cunoscuta revistă americană U.S. NEWS AND WORLD REPORT a publicat recent un articol în care sînt relevate câteva din dificultățile pe care le înfrîmînă o însemnată parte a tinerilor dornici să frecventeze cursurile unui institut de învățămînt superior, ca urmare a majorării alarmante a taxelor universitare.

În tot mai multe locuri se constată indicii despre o criză financiară în dezvoltarea pentru studenți, familiile lor și colegii — arată revista americană. Studenții sînt nevoiți să facă față taxelor în creștere vertiginosă și dificultăților din ce în ce mai mari pentru obținerea unei burse, a împrumuturilor, a alocațiilor sau a altor ajutoare pentru plata taxelor. Reducerile severe ale programelor federale destinate învățămîntului complică și mai mult situația. Aproximativ 4 din 5 colegii și universități și-au sporit taxele pentru actualul trimestru.

Scumpirea costului învățămîntului nu a rămas fără efect. Rectoarea și directorii universităților și colegiilor înregistrază în asemenea condiții, un număr neobișnuit de mare de rețineri, de la cursuri.

De la o școală de arte din Alabama s-au retras 180 de studenți, în imposibilitate de a obține ajutor financiar din vreo sursă, sînt siliți să renunțe la studierea anumitor profesii, chiar după începerea cursurilor, înscriindu-se din nou la școli cu taxe mai reduse. Deși numărul colegilor cu taxe mai reduse este în continuă scădere, majoritatea lor mîrînd cheltuielile odată cu sporirea prețurilor, cu intensificarea procesului inflaționist. Potrivit unor statistici oficiale, la universitățile publice costul scolarizării a crescut cu 4 la sută pentru studenții aceluiași stat și cu 10 la sută pentru tinerii provenind din alte state. Sporiri însemnate ale taxelor au fost deja anunțate și în universitățile particulare. Universitatea din Chicago, de pildă, își sporește în cursul acestei luni taxele de scolarizare cu vreo 50 de dolari pe trimestru. Universitatea din Princeton a anunțat o creștere a taxelor cu 200 de dolari de-a patra săptămîna la această instituție de învățămînt în ultimii șase ani. Noi

majorări sînt așteptate pentru anul viitor. Universitatea Yale din New Haven, statul Connecticut, și Northwestern din Evanston, statul Illinois, au și anunțat că vor proceda la scumpirea taxelor la anul 1970.

Cea mai mare parte a studenților sînt nevoiți să apeleze la împrumuturi bancare, unele garantate de organele federale, pentru achitarea taxelor universitare. Sporirea însemnată a dobînzilor pentru alte categorii de împrumuturi creează însă serioase dificultăți studenților, deoarece băncile eșită să le acorde împrumuturi. De altfel, studenții, băncile primesc pentru împrumuturile acordate o dobîndă de 7 la sută, în timp ce pentru alte categorii de credite dobînda se ridică la peste 8,5 la sută. Deși în Congres se examinează în prezent un proiect privind majorarea dobînzii la 10 la sută și pentru împrumuturile acordate studenților, precum și sporirea ajutoarelor federale, totuși în unele cercuri se exprimă părerea că aceste acțiuni ar putea fi tardive. Un politician a declarat că în cazul în care Congresul nu va interveni prompt, e posibil ca numai în statul Arizona peste 2.500 studenți să nu primească împrumuturile și, în consecință, să nu poată plăti taxele pentru reinscrierea în anul

Ciocniri la Guayaquil

Împotriva situației precare a școlii în „para bananelor”, Noul val de demonstrații, greve și acțiuni protestatare studențești își are începutul în urmă cu un an, la 22 noiembrie, sub privirile stupefiate ale reprezentanților autorităților prezente pe stadionul universitar din Quito unde se desfășurau în trecere jocurile de fotbal din cadrul „Jocurilor sportive bolivariene”, un grup de studenți a desfășurat o pancartă enormă pe care era scris: „Jos gruparii școlii publice”. Era un protest deschis împotriva unui decret guvernamental prin care bugetul destinat școlilor de stat era redus cu aproape 40 la sută, în vreme ce era acordată școlilor religioase și particulare o subvenție de 80 milioane sucres, aproape egală cu totalul alocațiilor destinate celorlalte universități de stat ecuatoriene.

De atunci, manifestările și grevele studenților s-au desfășurat cu intermitență în centrele universitare, în principalele orașe. Mil de manifeste semnate de Federația studenților din Ecuador, Uniunea Națională a Profesorilor, Biga tineretului din colegii de stat lipite pe zidurile caselor, reapărind mereu după ce erau trecute de poliști. Toate aceste manifeste

denunțau restrîngerea sprînzurii acordată școlilor publice într-un moment în care, potrivit statisticilor oficiale, 48 la sută din întreaga populație e analafabedă. Ele acuză restrîngerea locurilor în colegiile și universitățile de stat, afirmînd că în ce privește numărul tinerilor care frecventază școlile superioare, Ecuadorul „se află la un nivel de cele mai scăzute niveluri din lume”.

În toamna aceasta, demonstrații de protestare ale tinerilor ecuatorieni au izbucnit cu o forță sporită în capitala țării, Quito, în avertul unui „marș de apărare a demnității universitare”. Pe pancartele purtate de tineri scria: „Vrem universități și o viață universitară democratică”. Tinerii protestau împotriva amestecului poliției în viața universităților și colegiilor, împotriva violării autonomiei universitare care se bucură de o veche tradiție în America Latină. În primele zile ale lui octombrie, studenții au ocupat universitatea din Quito unde erau s-au baricadat. Acțiunile protestatare a studenților li s-au alăturat elevii colegiilor universitare și o viză universitară democratică „Mejlar”, „Montufar” și Colegiului tehnic central din capitala ecuatoriană. S-a ajuns la ciocniri cu armata și poliția soldate cu focul de armă.

Anul școlar actual a fost caracterizat în presa din Quito ca unul din cel mai furtunos din istoria școlii ecuatoriene. Dacă revedem trecutul tineretului vor fi ignorate, s-ar putea ca următorul universitar să fie și mai furtunos.

P. NICORA

Șomajul în rîndul tinerilor latino-americani

Potrivit datelor unui raport publicat la Geneva de către U.N.C.E.F., în America Latină sînt în prezent 23 milioane de șomeri, în special în rîndul tineretului. Experții vor fi ignorate, s-ar putea ca următorul universitar să fie și mai furtunos.

P. NICORA

pe scurt

● TIMP DE ZECE ZILE s-a desfășurat la Veneția cel de-al VII-lea festival internațional al teatrului pentru copii. La ediția din acest an au luat parte colective artistice din Franța, Iugoslavia, România și Italia. Teatrul „Ion Creangă” din București a interpretat la „Teatro di Palazzo Grassi” și la Teatro Carlo „basmelo „Regele cerb” de Carlo Gozzi, în regia lui N. Al. Toscani, și „Cocoșelul neascultător” de Ion Lucian. Spectacolele — indesebi „Cocoșelul neascultător”, interpretat în franceză în limba italiană — au stîrnit entuziasmul elevilor tuturor școlilor din Veneția și Veneția-Mestre.

SCRUTIN FĂRĂ SURPRIZE ÎN PORTUGALIA

● ALEGERILE PARLAMENTARE desfășurate duminică în Portugalia s-au încheiat cu victoria partidului condus de premierul Marcelo Caetano, mișcarea pentru unitatea națională, care a obținut, potrivit unui anunț oficial dat publicității la Lisabona, toate cele 130 de locuri ale Adunării Naționale. Pentru prima oară în ultimii 43 de ani, autoritățile au permis și organizarea opoziției să prezinte candidații. În condițiile cenzurii presei și monopolului guvernului asupra radioului și televiziunii, aceștia au fost însă lipsiți practic de orice șansă de a-și putea desfășura campania electorală. În general, subliniază agenția FRANCE PRESSE, neprecizabilă, ea depășind în unele circumscripții 50 la sută din totalul alegătorilor.

● „ZIUA INTERNAȚIONALĂ A NUPEI ÎMPOTRIVA RĂZBOIULUI” s-a desfășurat în Japonia sub semnul cererilor insistente de anulare a tratatului de securitate japono-american și de retrocedare imediată și necondiționată a Okinawei. La demonstrațiile de săptămîna trecută au participat aproape 200 de persoane și organizații de masă. Prin amplasarea lor, aceste acțiuni s-au dovedit a fi cele mai mari, începînd din 1960, cînd a fost revizuit tratatul de securitate japono-american.

● SECRETARUL GENERAL al Partidului Socialist Unificat, Michel Rocard, care a fost sprijinit de toate forțele de stînga, a cîștigat duminică mandatul de deputat în circumscripția Evreines, din apropiere de Paris. El l-a înfrînt în al doilea tur de scrutin pe candidatul actual majorității guvernamentale, fostul premier Maurice Couve de Murville. Candidatul stîngii a înfrînt 53,8 la sută din voturi, față de 46,2 la sută ce l-au revenit adversarului său.

VIOLENT CUTREMUR LA BANIA LUKA

● AGENȚIA TANIUG anunță că duminică, în zona orașului Bania Luka, s-a produs un puternic cutremur de pămînt, care la epicentrul a avut intensitatea de gradul 8. Nu a putut fi stabilit încă numărul morților și răniților, dar se apreciază că este considerabil. Numeroase locuințe și unele întreprinderi industriale au fost distruse sau avariate. Alimentarea orașului cu curent electric și apă a fost întreruptă din cauza avarizilor la liniile de înaltă tensiune și la rețeaua de canalizare. Luni dimineața, în orașul Bania Luka a fost înregistrat un nou cutremur de pămînt. Se relatează că acesta nu a provocat victime omenești și numărul răniților este mare.

„Navetă spațială”

Dr. Kurt Debus, directorul Centrului spațial de la Cape Kennedy, a anunțat că în prezent se desfășoară intens cercetări pentru echipamentul cerut de sistemul de „navetă spațială” care urmează să fie pus în aplicare în anul viitor. Aceste navete se vor produce la un preț de cost mult mai redus decît cel al actualelor vehicule spațiale, ele făcînd legătura între Pămînt și o viitoare stație orbitală. Naveta ar urma să fie compusă dintr-o rachetă cu două trepte. Prima treaptă se prevede să fie recuperată după desprindere, de centrul spațial, iar a doua va propulsa în continuare vehiculul spre ținta propusă. Ea va reveni la sol cu echipamentul conservat și, alături de prima treaptă, va putea fi utilizată la alte aproximativ 100 de lansări.

Motoarele navetelor vor funcționa cu hidrogen sau oxigen lichid. Ea va dispune de două locuri pentru echipaj și de alte 10 pentru persoanele care urmează să fie transportate în spațiu. Navetele vor dispune, de asemenea, de un spațiu important, unde vor putea fi transportate diferite materiale.

Preludiu

SUPLIMENT
LITERAR - ARTISTIC
AL „SCINTEII TINERETULUI“
PENTRU ELEVI

nr.
28

CE SE PETRECE CU PROZA ADOLESCENȚILOR

Preocupat să reflecte cu fidelitate stadiul actual al creației literare din școli și, totodată, să contribuie la clarificarea unor probleme ivite în ansamblul acestei activități, „PRELUDIUL“ găzduiește în numărul de față câteva puncte de vedere pe marginea prozei scrise de liceeni. Trei elevi și trei scriitori au fost invitați să-și expună opiniile.

ÎN PAGINILE 2-3

În toate liceele patriei noastre s-a reluat activitatea cenaclurilor literare și a colectivelor redacționale ale revistelor școlare.

Cu acest prilej, „PRELUDIUL“ le urează din toată inima un an bogat în realizări și succese, asigurându-le de toată înțelegerea și sprijinul său prietenesc.

SPRE O ETAPĂ SUPERIOARĂ ÎN ACTIVITATEA CENACLURILOR

Amploarea pe care a luat-o mișcarea literară din licee, rezultatele din ce în ce mai concludente ale muncii de creație din cenacluri, oglindite în expansiunea publicistică, impun noi forme de perfecționare a organizării și de diversificare a conținutului activităților.

Ne găsim într-un moment cînd toate cenaclurile și-au redeschis porțile. Rîndurile lor s-au rărit prin plecarea absolvenților clasei a XII-a. Ne-am gîndit oare să le împropătăm efectivul cu „bobocii“ din clasele a XI-a? Nu-i încă tîrziu să facem investigații în rîndul noii promoții pentru depistarea talentelor. Munca va fi ușurată de faptul că mulți elevi cu aplicații pentru creația literară s-au afirmat încă din ultimele clase ale școlii

generale. Vom invita, în primul rînd, pe cei care au activat în cenaclurile pionierești, au fost laureații diferitelor concursuri de proză, figurează în culegerile și antologiile pionierești, au publicat în presa pionierească ori au fost popularizați la emisiunile radiofonice pentru școlari. Primirea lor ca „la în mijlocul „senatorilor“ le va înlătura timiditatea firească și le va grăbi proce-

sul de acomodare. Introducerea lor în viața cenaclului se va face treptat. Nu vor fi supuși din prima clipă focului concentric al criticii. La fiecare ședință se vor rezerva 5-10 minute pentru prezentarea unui debutant, în cadrul unui medallion, prilej de a lua cunoștință cu creația noului membru, urmărind, ca la viitoarea programare producțiile sale să fie supuse discuției.

În general literații au oare de treburile administrative. Totuși, ca orice matrice de valori care va prezenta peste un număr de ani un interes deosebit pentru istoricii literari, cenaclul trebuie să-și făurească o biografie, pornind de la evidența muncii sale, prin înregistrarea membrilor, consemnarea ședințelor și activităților, prin întocmirea unei arhive cu mapele indi-

viduale de manuscrise, cu albumele de fotografii, publicații analoge primite prin schimb de experiență, cărți cu dedicațiile scriitorilor oaspeți, decupaje ale tipăriturilor membrilor cenaclului, apărute în revistele literare (în țară avem peste 600 elevi, colaboratori activi la presa centrală și județeană!).

Cenaclul nu poate exista ca un cerc închis de inițiați, învăluit în nimbul izolării și superiorității. Dimpotrivă, condiția creșterii și dezvoltării sale o constituie contactul viu și permanent cu organismul trepidant al școlii, exercitarea funcției sale de factor cultural activ. Sprijinit de organizația de tineret, el trebuie la rîndul său s-o sprijine. Și modalitățile

Prof. TUDOR OPRIS

(Continuare în pag. a IV-a)

MI-A FOST DAT

Mi-a fost dat să străjuiesc
În adânc la poarta izvoarelor,
Să le păzesc să nu evadeze
La mugetul căprioarelor.

Dar pedeapsa necuminteniei mele
O aştept să-mi fie deplină
Căci toate izvoarele le-am scăpat
Cînd au fost chemate de lumină.

Şi poate din matca inocentă
Le-am băut destinul lor
De-am ajuns ca azi, la strigătul luminii,
Să fug în lume preschimbat în izvor.

Cer într-una

Îrump, am început să ies din mine
cu corabia mea — Nemurire,
Naufragiind prin fluviile tainei
Spre mai pur şi devenire.

Cu cit mă apropii de ţărnul Sînt
pinze mi se adaugă fără număr
şi simt cum un pirat îmi urcă prin sînge
şi-mi fură tăcerea ascunsă-n umăr.

Un efluviu prielnic dinspre cuget
spre ţărnul — Voi fi, corabia mi-o mină;
Şi ies din mine ca dintr-o noapte
şi cer într-una să se facă lumină.

(Din volumul în pregătire „APELE LUMINII”).

Brâncuşi

S-a pornit din regăsire, dintr-o lacrimă de poartă
Vina vadului subţire, culmea bradului şi-o roată,
Patimi vii, nedezlegate aplecînd tăcerile,
Într-o rină aruncate daltă şi durerile.

Bradule, de mii de veacuri aştepţi mîna lui bătrînă
Ochii lui să-ţi soarbă seva şi chemarea din ţărînă
Şi-ai rămas furtună, dorul, ploaia vie, răsăritul
Şapte patimi dezlegate, înălţarea şi-asfinţitul.

În tăcerea lungă, simplă, ridicată către cer
Clototul de soartă mută dăltuit în cerc de fier
Şi-am găsit-o ridicată mîna neamului pătrunsă
Între buciom şi legendă după glasul tău ascunsă.

Cumpănă de ape grele la răscrucea vîntului
Două mîini se înalţă poruncind pămîntului
Două mîini de cremene în tăcerea porţilor
Adunînd dintre pămînturi toată vloga morţilor.

Sapte pietre prinse-n şoaptă doborînd cărările
Dintre vulturi coborîte veacul şi visările
La ospăţul lui de taină se-aflecă stîncile
Nouă munţi şi-o vale-amară ascultînd poruncile.

CONSTANTIN BALCAN
Liceul din Urziceni

Metamorfoze

La rădăcinile apusului
răsar lumini fosforescente,
pupile nervos încrustate
în oscilaţii de violet mirific.

Vreau să culeg florile luminilor
şi alerg spre pîlpîirile lor
dar mă împiedic în corzile viorilor
şi cad din nou
în pervazul ferestrei solemne.

Apoi văd iar
florile înghefînd
în sclipiri ascuţite,
puncte ce taie în două fişii precise
cortina grea de catifea neagră:
jos stele,
sus, stele.

Caut drumul
şi căutarea îmi încheagă pleoapele...
Cu mîini aride
culeg sclipiri fierbinţi
şi le lipesc pe frunţile oamenilor.
Apoi alerg pe urmele lor.
Oamenii luminează
alei-raze, cărări strălucitoare...
Şi oamenii rîd
şi toate palatele de gheaţă
se topesc
şi se preling din inimi,
lăsînd în urma lor
maci roşii.

La rădăcina răsăritului
se mistuie petale de flori fosforescente.

Strălucirea lor
se ridică în tulpinile dimineţii
dînd vlagă unei zile-prunc
ce se naşte ţipînd...

GABRIELA HUREZEAN
Liceul „E. Cojdu” — Oradea

Desenele din acest număr al „Preludiului” au
fost realizate de poeta AURORA CIRCU de la
liceul „Ştefan cel Mare” din Suceava.

LUCIAN BLAGA
în franceză

Tălmăciri de OLGA TĂTARU,
Liceul „Ch. Lazăr” din Bucureşti

Je veux danser

(Vreau să joc)

O, j'veux danser comme j'n'ai jamais dansé,
Que Dieu ne se sente pas
en moi
un esclave au prison — enchainé.
Terre, donne-moi des ailes:
flèche je veux être, pour percer
l'infini,
pour ne voir autour que du ciel,
au-dessus ciel;
et ciel sous moi —
brûlant en vagues de lumière
je veux danser
pénétre d'élans inouis
pour que Dieu respire libéré en moi,
sans grogner:
„J'suis un esclave emprisonné!”

À la mer

(La mare)

Des tiges rouges,
des tiges vertes étouffent les maisons en
jeunes pousses
vaillantes — comme les polypes, qui
étreignent la proie entre leurs mains.
Dans la mer le soleil au levant lave le sang
de ses lances, qui ont tué en courant la nuit
— la bête
Moi
je reste sur la rive et — mon âme a
quitté sa maison.
Elle s'est perdue sur le sentier dans l'infini
et ne retrouve plus
le chemin du retour.

Răsărit

Tăcem ocrotind soarele
în gură
pînă cînd trec
monştrii nocturni.
apoi îl eliberăm
clătindu-ne gura
ca după un vin vechi
pietrificat
în sfere.

DAN NICOLAU
Liceul Nr. 2 — Ploieşti

(Urmare din pag. 1)

„socializării” activităţii ce-
naclului sînt pe cît de va-
riate pe atît de atractive:
emisiuni bilunare la staţia
de radioamplificare a şcolii,
recitaluri de creaţie origina-
lă încheiate cu reuniuni
dansante, înviorarea gazetei
de perete a şcolii cu material
satiric de calitate (o „rara
avis” pînă şcolile noastre!),
colaborarea cu producţii o-
riginale adecvate la progra-
mul artistic al serbărilor
şcolare tradiţionale sau fes-
tive. Ce-ar fi dacă membrii
cenaclului, înarmaţi cu bloc-
notesul de reporter, ar face
raiduri în recreaţii, la dife-
rite acţiuni obşteşti sau la
diferite manifestări artistice
şi sportive, ar organiza „me-
se rotunde” pe marginea u-
nor arzătoare probleme etice,
nepierzînd prilejul să con-
semneze tot ce se petrece în
jur cu vervă, curaj şi aci-
ditate cînd e cazul? Sînt
acţiuni care situează cenaclul
în inima şcolii, în miezul rea-
lităţilor trăite de adolescenţi,
fi dau sensul utilităţii ob-
şteşti.

Sedinţa de cenaclu îşi are
diagrama ei specifică. Ce a-
vem însă de făcut pentru im-
pulsionarea criticii, atît de fi-
ravă chiar şi în macrocena-
clurile taberei la Sinaia,
unde şi-au dat înlînire multe
din speranţele scrisului nos-
tru?

„Ca poet nu-i obligatoriu să
fi şi critic — spun destui e-

pectuoasă”, vecină cu dezin-
teresele.

Însă cine nu poate judeca
universul artistic al altuia,
nu-şi poate aprecia cum se
cuvine şi redimensiona con-
tinutul propriu său univers.
Un scriitor fără noţiuni de
critică şi teorie literară riscă
să navigheze fără busolă.
Discuţiile din cenaclu dau un

N-ar fi oare recomandabil
pentru realizarea acestui cli-
mat de participare critică, să
se dezbătă din cînd în cînd
unele probleme de estetică şi
teorie literară, să se indice
de la bun început — fără pre-
tenţii de reţetă infailibilă —
planul de analiză a unei crea-
ţii moderne, cuprinzînd
cîteva jaloane orientative

ternă: schimbul de experi-
enţă între cenaclurile şcolare
din aceeaşi localitate sau
din alte localităţi, manifes-
tări colective pe scena unei
case de cultură sau unui tea-
tru, vizite la casele memo-
riale ale scriitorilor sau la
expoziţii, excursii de vacan-
ţă cu tematică literară. Orga-
nizate cu grijă, programate
astfel ca să nu supraincarce
elevii şi să nu-i sustragă de
la îndatoririle şcolare şi pri-
mordiale, ele îmbogăţesc ori-
zontul intelectual şi tezaurul
de amintiri, adîncesc priete-
niile literare, sporesc experie-
nţa şi prestigiul cenaclu-
lui.

Se studiază posibilitatea
organizării şi desfăşurării
încă din acest an al unui
„concurs naţional al tinerelor
condice”. O astfel de confrun-
tare pe plan naţional a miilor
de talente literare la vîrsta
adolescenţei va fi într-un fel
o încununare supremă a
muncii laborioase a cenaclu-
rilor, un examen al potenţia-
lului lor artistic, un prilej
bine venit de afirmare a ta-
lentelor autentice.

ACTIVITATEA
CENACLURILOR

levi, neglijînd, pe baza ace-
stui considerent, să-şi imbo-
gătească cultura estetică şi
cunoştinţele de teorie litera-
ră. Poezia nu trebuie diseca-
tă, ci trăită şi gustată, a-
daugă ei. Treaba criticilor
să ne explice şi să ne foarfe-
ce; datoria noastră este să
scriem”. Şi nu-i de mirare
că discuţiile din cenaclu sînt
monopolizate de obicei de o
„singură voce” specializată,
în timp ce restul participanţilor
păstrează a tăcere „res-

preţios ajutor colegului avid
de a cunoaşte rezonanţa efor-
tului său artistic (iar critica
făcută de un creator este, a-
desea, mai receptivă şi pă-
trunzătoare decît analiza me-
todică a unui profesionist al
criticii) şi, în acelaşi timp, in-
găduie opinentului să se con-
frunte, să se compare, să se
definiească, să cîştige acea
luciditate autocritică care stă
la baza propriului său pro-
gres artistic.

ale investigaţiei critice şi ale
formulării judecăţilor de va-
loare? Cu un astfel de fir al
Ariadnei dispăre teama de a
„te rătăci” în labirintul unei
opere literare.

S-au făcut paşi mari în di-
recţia valorificării creaţiei şi
popularizării cenaclului: co-
laborarea la revista şcolii, la
antologiile judeţene, chiar la
ziarele locale şi la emisiuni,
le radio-televiziunii. Dar un
cenaclu are la dispoziţie şi
alte forme de activitate ex-

CE SE PETRECE CU

RĂSPUND

- Monica Șurtea
- Dana Lizac
- Mihai Gavrilu

Parcurgând revistele școlare, antologiile județene, paginile presii literare unde colaborează și elevii, bogata eflorescență de manuscrise citate pe masa redacției ori culese din tabăra de la Sinaia, se constată un fenomen caracteristic și îngrijorător: decalajul cantitativ și valoric între poezie și proză.

Se scrie multă poezie și, adesea, foarte bună. Proza este însă reprezen-

țată sporadic și se găsește la un nivel artistic alături de nesatisfăcător încă din 60-70 de manuscrise abia 2-3 pot răspunde chiar și modestelor exigențe ale unei reviste școlare.

„Seceta” de proză (și mai ales de proză reprezentativă pentru vîrstă) a fost semnalată în toate cenele din licee.

NU CRED CĂ E VORBA DE O LACUNĂ LIMITĂ...

De ce stagnează proza scrisă de adolescenți? De ce nu apar mult așteptații adolescenți prozatori?

Întrebări pe care ni le-am pus des în ultima vreme. Și eu toate acestea nu cred că situația e chiar atât de îngrijorătoare. Nu cred că e vorba de o lacună limită și că avem de cerut ajutor. Toți marii prozatori și-au dat capodoperele la ceasul maturității. E imposibil să scrii proză în acești primii ani de viață conștientă. E imposibil să scrii proză fiind ai ca model experiența altora, sfaturile și concluziile lor zilnice. N-ai de unde să scrii proză când propriile trăiri datează de curind, când n-ai găsit încă făgașul conturat al propriilor răspunsuri (la întrebările pe care oricum ni le punem cu toții). Rebreanu avea 25 de ani când l-a dat pe „Ion”. Hemingway trece bătăi de adolescență în anii pariziieni ai „Soarelui răsare”. O recență laureată a premiului „Goncourt”, Edmonde Charles Roux a stat mai bine de zece ani în redacția unei reviste de modă și a dat rețete de cosmetică și alte sfaturi „practice” puțin și-a publicat cartea. „Să uți Palermo” a avut un succes răsunător pe care posteritatea se pare că nu-l va uita.

E firesc să scrii versuri la 16-17 ani. Am spus versuri și nu poezie, cu toate că s-a prelinș și se pretinde dificultatea genului. La această vîrstă însă conglomeratele

de sentimente sînt mult mai grele în talerul poeziei.

Unii încearcă să scrie proză. Nu cred că e proză autentică. Se pare că ne-am obișnuit cu prea multă proză lirică a cărei nevoie nu este citiși de puțin stringentă.

Și apoi, poate tînjim după altceva. Se resimte nevoia unor talente explozive și adine originale, departe de tot ce-am enunțat pînă acum. Apariția acestora nu poate fi prevăzută. Despre surprize nu se vorbește înainte. Dacă vin, vin singure.

MONICA ȘURTEA
Cluj

COLEGII NOȘTRI POZEAZĂ

Cine sînt de fapt colegii noștri, prozatori? În nici un caz nu cei din proza lor. Pentru că, citindu-l cineva ar crede că astăzi nimeni nu mai bate mînea, nu mai fură gutui din pomii vecinilor și nu mai bea lapte seara. Căi nimeni nu mai are părinți, colegi de clasă sau prieteni din copilărie. Că într-o clasă de elevi nu se poate auzi o idee interesantă și nu se fac polemici decît cu probleme de geometrie analitică. Că toți sînt plictisiți, lipsiți de orice iluzie, blazați ca niște tigri de grădini zoologice.

Colegii noștri pozează. Nu sînt sinceri, nu sînt spontani. Întodeauna cînd încearcă ceva, de fapt unei confesii — și asta se întîmplă mereu — nu mai e proză, ci poezie sau un produs intermediar. Nu au detașare, nu sînt obiectivi. Poate aspiră la alte forme, dar proza de alături, de ieri și de azi are niște reguli pe

care le-au luat în seamă toți prozatorii adevărați, fie ei așa-zis „cuminți” sau dezchizători de drumuri.

Colegii noștri pozează în oameni mari. E ambiția multora să scrie ce sentimente ar avea cînd li s-ar naște un nepot sau ar fi grațiași după o condamnare pentru crimă! Și mulți nu oad în dialectica vieții pe care au trăit-o și o trăiesc într-o familie, într-o școală, între prieteni acei nepretențiale artistice care intrinseciv toate calitățile și regulile de pe lume. Sînt prea absorbiți de tărimurile de dincolo de lucruri ca să mai vadă farmecul lucrurilor înseși.

Și mai e ceva, un fel de snobism cu orice preț. În ciuda sterilității lui evidente, unii continuă să-l ridice la rangul de distincție intelectuală, „de passe-partout” în societatea spiritelor „subțiri”. Toată lumea citește, ascultă muzică și se pasionează pentru artă. Dar pentru cei în cauză, educația estetică începe în pictură cu Picasso și Chagal, în muzică cu Schönberg și Messiaen, în literatură cu Kafka și Salinger. Aceștia sînt „zei”. Dar de ce se uită oă și acești zei au supt lapte de la cei vechi și nu pot fi înțeleși fără ajutorul lor? Și apoi, zeii, ca orice zei, sînt înimitabili. Profetii sînt doar mini.

În dorința de a da conținutului o formă adecvată (elastica noțiune pentru unii) de multe ori expresia unei idei interesante e distilată sugestiv în proza colegilor noștri pînă se obține un lichid incolor și volatil.

Cred, în concluzie, că tinerii noștri colegi prozatori, ar trebui să fie ei înșiși și să renunțe la alambic: poate conștient și o hătură mai rafinată, dar... „in vino veritas”...

DANA LIZAC
București

O PROZĂ ONESTĂ A ADOLESCENȚEI

Cred că vîrsta noastră e vîrsta lirismului. Ei îi ajung trăirile verticale și intense, ajutate de imensa capacitate de fantazare și metaforizare a adolescenței. Spre maturitate, poezia se cumîntășește, devine joc stilistic, virtuozitate, mestesug. Într-un cuvînt Proza, dimpotrivă cere un bogat capital de experiență, o cunoaștere științifică a mediului ambiant, un simț al proporției și al construcției care presupun cultură, gîndire structurată, spirit de observație exercitat. Avea dreptate Camil Petrescu cînd califica proza ca pe o etapă scriitoricească a maturității.

Deși împărtășesc acest punct de vedere, nu pot nega adolescenților inteligența artistică și forța de absorbție a noului, atribute reale ale celor mai izbitute proze, pe care le-am citat alături în revistele școlare cît și în presa literară centrală („Luceafărul” de pîdă).

Însă adolescenții nu se pot obiectiviza suficient, n-au răbdare să construiască, să adune firul apelor, să taie o abie majoră prin cemoziomul faptelor de viață. Se cred mai importanți cînd mizează pe noul val și se simt dator, ca tineri să fie neaparat avangardiști. De aici rezerva lor față de proza clasică, goana după halucinant, oniric, patologic, disperare existențialistă, justificate poate în

G. Șurtea - 69

PROZA ADOLESCENȚILOR

ȘI SCRIITORII

- Nicolae Țic
- Horia Pătrașcu
- Constantin Stoiciu

Ținînd seama că tînăra creație trebuie să se dezvolte armonios în toate compartimentele estetice și în direcția tuturor genurilor și speciilor literare, redacția „Preludiului” a considerat utilă inițierea unei dezbateri privind cauzele care generează stagnarea prozei liceenilor și o îndepărtează oarecum de universul tematic al vîrstei și actualității, propunînd, în același timp, unele soluții pentru readucerea ei pe făgașul firesc.

Am făcut apel, pentru a-și spune părerea, la trei dintre colegii noștri din București, Cluj și Iași, delegați de cenele școlare respective, și la trei scriitori, apropiați de problemele prozei celor tineri.

Le dăm cuvîntul.

NICOLAE ȚIC

SUB UN CLOPOT DE STICLĂ...

Nu mă împac cu acția care își exprimă neîncercarea în cei tineri și-i cerea cu excesivă severitate pentru nereușite, imitații și căutări. În ciuda tuturor imperfecțiunilor de la vîrsta de 15-18 ani, a ironiilor pe care trebuie să le suportăm de la „experimentații”, nu se poate ca o muncă literară susținută, bazată pe talent și cunoștințe, să nu dea roade, să nu infirmă pronosticurile sceptice.

Cred că la această vîrstă, o muncă literară făcută doar din ambiția de a te socoti și de a fi socotit poet ori prozator, o muncă bazată pe imitații, pe dorința de a fi la modă, nu poate să afirmă valorile pe care le așteptăm.

Munca literară, chiar dacă e vorba de un talent real, reclamă o mare simțire și cere neapărat să ai ceva de spus. Nu pot să uit sfatul pe care mi l-a dat unul dintre prozatorii noștri de frunte, Marin Preda, cînd, practicînd gazetară, mă îndemna să scriu proză: „Înainte de a începe să scrii ieși din casă, uită-te la lume și întreabă-te: La să vedem, cum îmi place lumea asta, domnule!”

M-au căzut în mîna cîteva proze ale unor autori foarte tineri. Nu s-ar putea spune că vîrsta de 17 ani este vîrsta marilor experiențe. Totuși pînă la 17 ani ai trăit ceva, ai înțeles ceva, te-ai izbit cu capul de prag, ai asistat la izbînturile altora, ai răbit, alții ți-au împărtășit dragostea lor, citi de cît ai ieși în lume.

Ceea ce m-a surprins cînd respectivelor proze — scrise de altfel cu destulă îndemnire — a fost impresia că autorii au trăit sub un clopot de sticlă. Ceea ce scriu ei este adeseori neadevărat. Îi văd pe strădă veseli, optimiști, increzători, făcîndu-și splendide planuri de viitor. Cum se face că atunci cînd pun mîna pe condii și se așează în fața hîrtiei citind de

ei, uită de viața din jur, uită de toate? Nu chiar de toate. Nu uită fragmente de lectură, senzații trăite de alții, senzații fabricate de ei după tiparele modei.

Acolo unde există talent și simțire va învinge totuși autenticitatea, gravitatea, responsabilitatea scriitorului care trăiește într-o epocă de mari prefaceri.

HORIA PĂTRAȘCU NU VIRTUOZITATE, CI ADEVĂR ȘI VIAȚĂ...

Adolescența, ca vîrstă, e o stare strict literară. Viața se confundă cu literatura și literatura cu viața în această perioadă a dezvoltării. A prizei directe cu realitatea, cînd luarea de poziție devine obligatorie.

Literatura acestei vîrste nu trebuie ironizată. Adolescenții au o anumită opțiță, au păreri critice uneori dure, au un curaj cu care sînt capabili să atingă esențiale. A început să mă întristeze detașarea mea de această vîrstă și să mă alarmeze pericolul de a uita perioada cînd am început să scriu. Cînd cineva uită revelația primelor clipe de confruntare cu hîrtia albă este condamnat la uscăciune sufletească.

că sînt trist sau vesel, ci de ce sînt trist sau vesel. Or, acest lucru nu e cu puțință decît printr-un incisiv proces de autocunoaștere, capabil să reflecteze propria vîrstă. Mint deopotrivă și acei care supralicitează optimismul de paradă și cei care fabrică în alambicuri, ca alchimiștii, tristețea. Aici este unul din punctele vulnerabile ale prozei adolescenților.

La această vîrstă se conturează perspectiva evoluției și conștiinței literare. Pericolul cel mai mare

care pîndește pe prozatorii adolescenți este mirajul forme. Dornici să impresioneze și convinși că porțile redacției se deschid mai ușor pentru snobi, ei ar deveni — dacă ar persevera în această direcție — niște scriitori, simpli abonați ai Fondului literar.

O proză valoroasă și durabilă nu trăiește prin virtuozitatea ei strict formală, ci prin seva de viață și adevăr pe care o transmite în cel mai artistic mod cu putință.

CONSTANTIN STOICIU

CU PROPRIILE SONDE...

Cînd am debutat (și nu de prea multă vreme) plutea în aer contagiunea unei proze evazioniste, de mimare a suferinței, de rotire mecanică pe axul unei obsesii. Am fost tentat și eu să mă înscriu în acest curent care se bucura la un moment dat de răsăritul unei critici care mima la rîndul ei receptivitatea și entuziasmul

față de o „proză fără nervi și carne. Pe parcurs mi-am dat seama că m-aș îmbăta cu succese facile, că aș încerca o experiență care mi-ar lăsa gustul amar al autopăcălirii, al nerealizării, imaginea melancolică a unei săli de bal după ora închiderii, plină de gunoasă, confetti și mășți rupte.

M-a ajutat să mă desprind de această literatură de confecție contactul direct cu oamenii. Ecouiesc din copilărie într-un cartier mîrginaș, unde oamenii, trăiți odinioară în necazuri și lipsuri, au o anumită puritate și tărie morală, un anumit sentimentalism și un anumit mod frust, aproape brutal de sincer de a reacționa. M-am apropiat de ei, am în-

cerat să refac ambianța relațiilor dintre ei și cred că am început să găsesc o pistă către inima cititorilor.

Scriu o carte despre un tînrăbăiețit din adolescență. Cît e de bogat sufletul adolescent, cînd antenele simțirii se întind proaspăt și vibrează la toate undele universului! N-ar fi păcat să nu i se acorde mai multă atenție?

Aș mai vrea să spun ceva, Proza cere o ucenicie îndelungată. Există, să-l zicem așa, o ierarhizare cronologică a exercițiului literar pentru a-ți forma uneltele și a deprinde o metodă. Imi displic rețetele. Totuși, în ce mă privește, eu cred că ucenicia în proză trebuie să pornească de la exercitarea pe lucrul mic, de la simpla relatare a faptului cotidian (cît mai sobră, dar nu seacă) asociată cu descrierea semnificațiilor și implicațiilor lumii înconjurătoare (cît mai esențială și pregnantă). Desigur, în această primă fază nu putem face abstracție de subiectivitate, însă trebuie ocibit cît mai mult lirismul care contaminează scrisul adolescent. Prin aceste prime exerciții se va realiza o anumită detașare de materia vieții ce ne va permite să observăm mai obiectiv mediul. Eboșarea unor personaje interesante, descoperirea unor sensuri profunde ale vieții (decît întocmirea unui fișier de fapte și personaje) ca și tatonarea celei mai potrivite formule artistice, pregătesc terenul pentru abordarea schiței. Pe măsura amplificării contactelor sociale și artistice se va trece la navelă și apoi la roman, expresie supremă a condensării și generalizării artistice a unei bogate experiențe de viață, specie pretențioasă, cu arhitectonică bine articulată, cu viziune de ansamblu, cu finalitate precisă a demonstrației epice.

Nu-mi place să dau soluții și sentințe, dar cred că proza de la 16-18 ani își găsește cel mai fertil sector de realizare în zona dintre povestire și schiță, cu condiția ca prospectivile să se facă cu instrumente proprii și cu sentimentul sincerității absolute.

(Gruna] realizat de BOGDAN GHITĂ
Liceul 32 — București)

SPERANȚĂ RÎMNICEANĂ

LELIA RĂDULESCU

Liceul Nr. 2 Rîmnicu Sărat

POEM

Îmbrățișai-mă strîns
v-am adus agățat de pleoape
apa albastră a zărilor!
Vedeți, îmi e sufletul
o poartă maramureșeană
cu încrustații de legendă!
Lăsați-mă lingă voi:
v-am adus în fluerele picioarelor
toate doinele pămîntului!
O, nu, nu sînt obosită de drum
dar dați-mi să sărut
marginea de lut a ulcei
și apoi privilegiu-mă-n ochi:
v-am adus o roză
din Infinitul lui Brîncuși!
Adunați-mă lingă voi,
v-am adus în ghiocul palmei
freamătul verde al pădurii
și mirosul fecund de ploaie!
Îmbrățișai-mă strîns:
v-am adus pe buze un nume sfînt:
Țară.

Joe amețitor

Degetele lovesc clopele liniștii
— poemul simfonic e-n sîngele meu —
Mîinile caută cerul curbat peste liniștii...
Ne strigăm strigătele pierdute;
genele noastre tes punte de soare
ca să putem trece din noi în noi...
Visele ne sînt paralele,
dar se vor uni odată
și atunci vom sfîrșina cu ciudă
laolalt geometria învățată în școală...
Nu mai îmi da să beau
din cupe de frunze, — clorofilă,
prea sîmțim amărușii de arome, de cînt
și prea ne clătînim printre planete...

RUGĂ DE SEARĂ

Vino,
am să-ți cînt sonate de Bach,
am reparat pianul inimii mele
și am cumpărat parituri
de la vinzătorul de mierle.
Pășește pe virfuri de vînt
cînd treci cu luna în brațe
pe sub arcade de ierburii marine
Auzi?
E liniște albastră în mine
căci marea de gînduri e azi în reflux.
Vino,
am să-ți cînt sonate de Bach.

